

# ΔΕΘ 2026 – ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ 2030

## ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

### Κύριοι Άξονες

1. Ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος για το σύνολο των κοινωνικών ομάδων (ελευθέρων επαγγελματιών, μισθωτών, συνταξιούχων, δημοσίων υπαλλήλων, αγροτών, ατόμων με αναπηρία)
2. Ενίσχυση των ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων
3. Κοινωνική πολιτική με έμφαση στο στεγαστικό, το δημογραφικό και την υγεία
4. Ενίσχυση ενεργειακής αυτονομίας και μείωση κόστους ηλεκτρικής ενέργειας

### Βασικοί Οικονομικοί Στόχοι 2027-2030

1. Το ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους θα αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2027-2030 με ρυθμούς άνω του 2% και με σχεδόν διπλάσιο ρυθμό από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το ΑΕΠ σε ονομαστικούς όρους αναμένεται να ξεπεράσει τα 310 δισ. ευρώ το 2030, σε σχέση με 262 δισ. που εκτιμάται για το 2026.
2. Ο μέσος μισθός πλήρους απασχόλησης αναμένεται να αυξηθεί από 1.516 ευρώ το 2025, σε πάνω από 1.700 ευρώ έως το 2028 και πάνω από 1.800 ευρώ έως το 2030.
3. Ο κατώτατος μισθός αναμένεται να φτάσει από τα 920 σήμερα σε 1.000 ευρώ (1.300 ευρώ με την προσθήκη των τριετιών) τον Ιανουάριο του 2028 και κατόπιν θα συνεχίσει να αυξάνεται με βάση τον δείκτη μισθών και τον πληθωρισμό.
4. Ο λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από 16,9% το 2025 και 17,7% το 2026 σε πάνω από 20% έως το 2030 επιτυγχάνοντας σύγκλιση με την Ευρωζώνη. Σε ονομαστικούς όρους οι επενδύσεις σε ετήσια βάση αναμένεται να αυξηθούν από 46 δισ. ευρώ το 2026 σε πάνω από 60 δισ. ετησίως το 2030.
5. Το Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει κάτω από 120% έως το 2029 και κάτω από 110% έως το 2031, από 137% που εκτιμάται για το 2026. Το αξιόχρεο της Χώρας αναμένεται να φτάσει στην ανώτερη ενδιάμεση βαθμίδα (Α) έως το 2030.

## Σύνοψη μέτρων

Οι νέες παρεμβάσεις για την περίοδο έως το 2030 καλύπτουν το σύνολο των κοινωνικών ομάδων με πρωταρχικό στόχο την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και την ενίσχυση των επενδύσεων ώστε να δημιουργούν περισσότερες καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.

Οι κυριότερες νέες παρεμβάσεις αφορούν:

- Την απαλλαγή για τους συνεπείς ελεύθερους επαγγελματίες από τις προσαυξήσεις βάσει του κύκλου εργασιών και της μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος,
- τον μηδενισμό του φορολογικού συντελεστή έως τα 20.000 ευρώ για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και τους τρίτεκνους, σε συνέχεια της φορολογικής μεταρρύθμισης του 2026,
- τη μόνιμη αύξηση της ενίσχυσης του Νοεμβρίου σε συνταξιούχους, άτομα με αναπηρία και ανασφάλιστους υπερήλικες από 300 σε 400 ευρώ καθαρά και τη διεύρυνση της ενίσχυσης στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών από τον Νοέμβριο 2026,
- τη θέσπιση επιδόματος εορτών Χριστουγέννων 500 ευρώ μικτά στους δημοσίους υπαλλήλους από το 2027,
- τη θέσπιση ειδικού επενδυτικού λογαριασμού όπου οι γονείς μπορούν να ανοίξουν για τα βρέφη κατά τα πρώτα δύο έτη από τη γέννησή τους, όπου η πολιτεία θα καταθέτει στο λογαριασμό το ποσό που βάζει κάθε χρόνο ο γονέας και μέχρι 1.200 ευρώ ετησίως, μέχρι τη συμπλήρωση των 18 ετών,
- τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,5% από τον Απρίλιο 2027 για τον ιδιωτικό τομέα,
- την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος ξεκινώντας από την Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη,
- τη μείωση της προκαταβολής φόρου από το 55% στο 50% για τους ελεύθερους επαγγελματίες από το φορολογικό έτος 2027 και τη σταδιακή μείωση κατά 5% ετησίως της προκαταβολής φόρου για τα νομικά πρόσωπα από το φορολογικό έτος 2028 ώστε από 80% σήμερα σταδιακά να μειωθεί στο 50%,
- τη θέσπιση επιταχυνόμενων αποσβέσεων σε 6 έτη, από 10 έτη που ισχύει σήμερα, για επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό των επιχειρήσεων,
- τη τιμαριθμοποίηση των αναπηρικών επιδομάτων,
- τη κατάργηση από το 2027 του ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και έως 2.200 κατοίκους στη Δυτική Μακεδονία και
- την αύξηση του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με νέες επενδύσεις που θα συντελέσουν μεταξύ άλλων και στη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

Πέραν των ανωτέρω μέτρων, τίθεται στόχος για αύξηση του κατώτατου μισθού στα 1.000 ευρώ (1.300 ευρώ με τις τριετίες) έως το 2028 από 920 ευρώ σήμερα, μέσω δύο αυξήσεων που θα λάβουν χώρα τον Απρίλιο του 2027 και τον Ιανουάριο του 2028. Η συνολική αύξηση από το 2021 που ο κατώτατος ανέρχονταν στα 650 ευρώ θα ανέρχεται σε 54%. Η αύξηση του κατώτατου μισθού επιφέρει αύξηση και σε συνδεδεμένα επιδόματα και παροχές όπως το επίδομα ανεργίας, το επίδομα μητρότητας, η αμοιβή των υπερωριών, και άλλα. Επιπλέον ο βασικός μισθός των δημοσίων υπαλλήλων θα αναπροσαρμοστεί οριζοντίως τόσο τον Απρίλιο του 2027 όσο και τον Ιανουάριο του 2028 αναλογικά με την αύξηση του κατώτατου μισθού.

Επιπλέον μια σειρά μέτρων που έχουν υιοθετηθεί για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος, όπως η τριετής απαλλαγή από τον φόρο κενών ακινήτων που ενοικιάζονται, η μείωση του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων, η απαλλαγή ΦΠΑ στα νέα κτίρια και οι περιορισμοί στη βραχυχρόνια μίσθωση σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη παρατείνονται. Επιπροσθέτως εισάγεται ένα νέο μέτρο για τον περιορισμό της ζήτησης κατοικιών από τρίτες χώρες και συνεπώς τη μείωση της πίεσης στις τιμές των ακινήτων, το οποίο προβλέπει την αύξηση του φόρου μεταβίβασης από 3% σε 15% για κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες τρίτων χωρών (εκτός ΕΕ). Επιπλέον θεσμοθετείται νέο Πρόγραμμα “Σπίτι μου III” για τη στήριξη της αγοράς πρώτης κατοικίας μέσω χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων συνολικού ύψους 2 δισ. ευρώ μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.

Επιπροσθέτως 1,5 δισ. ευρώ από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης που μεταφέρθηκαν στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δύο νέων προγραμμάτων αποκλειστικά για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ένα δανειοδοτικό πρόγραμμα ύψους 1,1 δισ. ευρώ και ένα εγγυοδοτικό πρόγραμμα 400 εκατ. ευρώ που με τη συμμετοχή του τραπεζικού συστήματος θα στηρίξουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με σύνολο δανείων 5 δισ. ευρώ.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένες περιπτώσεις μελών Διοικητικών Συμβουλίων και ανώτερων στελεχών διανέμονται ιδιαίτερα υψηλές αμοιβές από τη συμμετοχή στα κέρδη που σήμερα φορολογούνται με τον συντελεστή φορολόγησης μερισμάτων 5%, οι αμοιβές αυτές κατά το ποσό που υπερβαίνουν τα 60.000 ευρώ θα φορολογούνται από 1/1/2027 με 15%.

Το συνολικό κόστος των νέων μέτρων που δεν έχουν ακόμη θεσμοθετηθεί εκτιμάται σε 605 εκατ. για το 2026 και 2,2 δισ. ευρώ για το 2027, που αυξάνεται σταδιακά σε 3,6 δισ. ευρώ έως το 2030. Επιπλέον τα μέτρα που ήδη έχουν θεσμοθετηθεί και δεν έχουν ακόμη αποδοθεί, έχουν δημοσιονομικό κόστος που εκτιμάται σε 940 εκατ. ευρώ το 2026 και 2,8 δισ. ευρώ το 2027, που αυξάνεται σταδιακά σε 5,4 δισ. ευρώ έως το 2030. Συνεπώς το συνολικό ετήσιο κόστος των μέτρων που δεν έχουν ακόμη αποδοθεί (θεσμοθετημένα και μη) εκτιμάται σε 1,54 δισ. ευρώ για το 2026 και 5 δισ. ευρώ το 2027, που αυξάνεται σταδιακά σε 9 δισ. ευρώ έως το 2030.

| <b>ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ (ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΘΕΙ)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>2026</b> | <b>2027</b> | <b>2028</b> | <b>2029</b> | <b>2030</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Ελεύθεροι επαγγελματίες</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |             |             |             |             |             |
| Απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάσει κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για συνεπείς ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν υποβάλει όλα τα στοιχεία myDATA, έχουν διασύνδεση ροσ και ταμειακών για το εκάστοτε φορολογικό έτος και δεν έχουν υποπέσει σε φορολογική ή εργατική παράβαση την τελευταία πενταετία. Ισχύει από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027). Επιπλέον επέκταση μείωσης 50% σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και ειδικές πρόνοιες για ταξί ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας. | 0           | -170        | -108        | -108        | -108        |
| Μείωση προκαταβολής φόρου ατομικών επιχειρήσεων από το 55% στο 50% από το φορολογικό έτος 2027 (δηλώσεις 2028).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0           | 0           | -82         | 0           | 0           |
| <b>Αγρότες</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |             |             |             |             |             |
| Μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000 ευρώ από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027). Μειώσεις φόρου θα δουν περίπου 47.000 από τους 246.000 κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται για αγρότη χωρίς τέκνα από 8.633 ευρώ σε 22.204 ευρώ.                                                                                                                                                                                                 | 0           | -87         | -56         | -56         | -56         |
| <b>Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |             |             |             |             |
| Αύξηση του κατώτατου μισθού σε 1.000 ευρώ (1.300 με τις τριετίες) έως τον Ιανουάριο του 2028.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |             |             |             |             |             |
| Μείωση ασφαλιστικών εισφορών 0,5% από τον Απρίλιο 2027 για τον ιδιωτικό τομέα (μαζί με την αύξηση του κατώτατου). Το σύνολο της μείωσης θα γίνει από τις εισφορές του εργαζομένου.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0           | -163        | -218        | -218        | -218        |
| Μείωση συντελεστή φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000 ευρώ από το φορολογικό έτος 2027 (οι μισθωτοί θα δουν τις μειώσεις από 1/1/2027). Μειώσεις θα δουν συνολικά 87.000 από τους 152.000 τρίτεκνους που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται από 14.364 ευρώ σε 25.364 ευρώ.                                                                                                                                                                                                                                 | 0           | -55         | -107        | -90         | -90         |
| <b>Δημόσιοι Υπάλληλοι</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |             |             |             |             |             |
| Αύξηση μισθών δημοσίων υπαλλήλων βάσει αύξησης κατώτατου. Σηματοδοτεί την αύξηση του μισθού κατά 80 ευρώ μηνιαίως μικτά έως τον Ιανουάριο του 2028.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 0           | -382        | -859        | -1126       | -1371       |
| Επίδομα εορτών Χριστουγέννων 500 ευρώ (μικτά) στους δημοσίους υπαλλήλους από τον Δεκέμβριο του 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 0           | -433        | -433        | -433        | -433        |
| <b>Συνταξιούχοι</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |             |             |             |             |
| Αυξάνεται σε 400 ευρώ καθαρά η ενίσχυση στους συνταξιούχους και επεκτείνεται σε μόνιμη βάση από τον Νοέμβριο του 2026 στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών (επιπλέον 270.000 δικαιούχοι, συνολικά θα το λαμβάνουν 2,2 εκατ. δικαιούχοι). Το ίδιο ποσό θα λαμβάνουν οι συνταξιούχοι άνω των 60 που                                                                                                                                                                                                                                                                  | -301        | -301        | -301        | -301        | -301        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |      |      |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| λαμβάνουν μόνο σύνταξη χηρείας, τα άτομα με αναπηρία και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |      |      |      |      |
| <b>Επιχειρήσεις</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |      |      |      |      |      |
| Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος ξεκινώντας από την Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη. Κατάργηση από το 2027 (φορ. έτος 2026) στην Ελληνική Περιφέρεια και Θεσσαλονίκη, μείωση 50% στην Αττική το 2028 και κατάργηση στην Αττική το 2029.                                                                                                                                                 | 0    | -82  | -138 | -195 | -201 |
| Μείωση προκαταβολής φόρου κατά 5% ετησίως στα νομικά πρόσωπα από το φορολογικό έτος 2028 (δηλώσεις 2029) και κάθε έτος μέχρι να φτάσει στο 50% από 80% σήμερα (στις δηλώσεις του 2030 θα είναι 70% και το 2034 50%).                                                                                                                                                                             | 0    | 0    | 0    | -373 | -394 |
| Θέσπιση επιταχυνόμενων αποσβέσεων για επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό (από 10% σε μια δεκαετία σε 10-10-15-15-25-25 σε μια εξαετία) που προμηθεύονται από το φορολογικό έτος 2027 (σημειώνεται ότι εκτιμώμενο κόστος ανέρχεται σε 48 εκατ. το 2030, 125 εκατ. το 2031, 299 εκατ. το 2032, 530 εκατ. το 2033, 523 εκατ. το 2034, 368 εκατ. το 2035, 213 εκατ. το 2036 και 59 εκατ. το 2037). | 0    | 0    | 0    | 0    | -48  |
| Αύξηση επιστροφής επενδυτικού R&D Clawback από 150 εκατ. σε 200 εκατ. ευρώ τη διετία (από τα επενδυτικά σχέδια που θα εγκριθούν από την διετία 2026-2027).                                                                                                                                                                                                                                       | 0    | -25  | -25  | -25  | -25  |
| Νέο δανειοδοτικό και εγγυοδοτικό πρόγραμμα ύψους 1,5 δισ. ευρώ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας από το σκέλος των δανείων του ΤΑΑ, που μέσω της μόχλευσης από το τραπεζικό σύστημα θα διατεθούν συνολικά 5 δισ. ευρώ.                                                                                                                                      |      |      |      |      |      |
| <b>Νέες επενδύσεις</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |      |      |      |      |      |
| Αύξηση Εθνικού ΠΔΕ (επιπλέον των προβλέψεων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού) για κάλυψη αναγκών υλοποίησης νέων ενεργειακών έργων με στόχο τη μείωση της τιμής της ενέργειας και έργων υποδομών.                                                                                                                                                                                    | -300 | -400 | -300 | -200 | 0    |
| <b>Μέτρα για το Στεγαστικό</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |      |      |
| Νέο Πρόγραμμα ΣΠΙΤΙ μου ΙΙΙ, με συνολικά κεφάλαια ύψους 2 δισ. ευρώ, μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |      |      |
| Κατάργηση από το 2027 του ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και έως 2.200 κατοίκους στη Δυτική Μακεδονία. Αφορά 131 επιπλέον οικισμούς και περίπου 62.000 επιπλέον ιδιοκτήτες ακινήτων.                                                                                                                                                                                                     | 0    | -8   | -8   | -8   | -8   |
| Αύξηση φόρου μεταβίβασης από 3% σε 15% για κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες τρίτων χωρών (εκτός ΕΕ).                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0    | 100  | 100  | 100  | 100  |
| Επέκταση απαλλαγής από τον φόρο των κενών ακινήτων που ενοικιάζονται για το 2027-2030.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | -10  | -20  | -29  |
| Παράταση ισχύος της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων για τα έτη 2027-2030.                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0    | -5   | -5   | -5   | -5   |
| Επέκταση της απαλλαγής ΦΠΑ στα νέα κτίρια για το 2027-2030.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 0    | -18  | -18  | -18  | -18  |
| Περιορισμός νέων Airbnb στα 3 δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και στο α' διαμέρισμα Θεσσαλονίκης και το 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |      |      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |              |              |              |              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Μέτρα κοινωνικής πολιτικής</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |             |              |              |              |              |
| Θεσμοθετείται ειδικός επενδυτικός λογαριασμός όπου οι γονείς μπορούν να ανοίξουν για τα βρέφη κατά τα πρώτα δύο έτη από τη γέννησή τους. Η πολιτεία θα καταθέτει στο λογαριασμό το ποσό που βάζει κάθε χρόνο ο γονέας και μέχρι 1.200 ευρώ ετησίως (αυξανόμενο κατά 10% κάθε πενταετία), μέχρι τη συμπλήρωση των 18 ετών. Ανάληψη μπορεί να γίνει μόνο όταν το τέκνο κλείσει τα 18. Κόστος υπό την υπόθεση ότι εντάσσονται ετησίως περίπου 23.000 βρέφη, το 1/3 των γεννήσεων (56.000 το πρώτο έτος εφαρμογής του μέτρου για βρέφη έως δύο ετών). Σημειώνεται ότι το κόστος αναμένεται να αυξάνεται κατά 27 εκατ. ετησίως μέχρι να φτάσει σε περίπου μισό δισ. ευρώ το 2040. Σε 18 έτη αναμένεται το ποσό να ξεπερνά τις 60.000 ευρώ. | 0           | -55          | -82          | -110         | -137         |
| Τιμαριθμοποίηση αναπηρικών επιδομάτων που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και τον e-ΕΦΚΑ που σήμερα δεν αναπροσαρμόζονται (με βάση ΑΕΠ και πληθωρισμό).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0           | -47          | -86          | -125         | -164         |
| Αυξάνεται το ποσό της αποζημίωσης για τα voucher των βρεφονηπιακών σταθμών κατά 10%, αυξάνονται τα εισοδηματικά όρια όλων των κατηγοριών κατά 2.000 ευρώ και αφαιρούνται τα κριτήρια εισοδήματος για τους τρίτεκνους (κατόπιν της κατάργησης των ορίων για πολύτεκνους).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 0           | -37          | -37          | -37          | -37          |
| Αυξάνεται το επίδομα γέννησης για τις πολύτεκνες οικογένειες κατά 1.000 ευρώ επιπλέον για κάθε τέκνο (σήμερα για 4 παιδιά και άνω είναι 3.500 ευρώ χωρίς περαιτέρω αύξηση για κάθε τέκνο. Διαμορφώνεται σε 4.500 ευρώ για 4 εξαρτώμενα τέκνα, 5.500 για 5 τέκνα, 6.500 για 6 τέκνα κ.ο.κ.) Ισχύει από τις γεννήσεις που έγιναν από 1/1/2026. Αφορά περίπου 2.500 πολύτεκνες οικογένειες ετησίως.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -4          | -4           | -4           | -4           | -4           |
| Για τον καθορισμό εξαρτώμενου τέκνου στη φορολογία εισοδήματος, δεν συνυπολογίζονται στο όριο των 3.000 ευρώ εισοδήματα από συντάξεις θανάτου που λαμβάνει το τέκνο. Με αυτόν τον τρόπο προστατεύεται φορολογικά η μονογονεϊκότητα λόγω χηρείας και ο γονέας λαμβάνει τους μειωμένους φορολογικούς συντελεστές που προβλέπονται αναλόγως του αριθμού των τέκνων (εκτιμάται ότι θα ωφεληθούν περίπου 14.000 μονογονεϊκές οικογένειες).                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 0           | -10          | -10          | -10          | -10          |
| Αύξηση αποζημίωσης σίτισης φοιτητών (σιτηρέσιο από 2 σε 3 και από 2,45 σε 3,5 ευρώ ημερησίως σε ακριτικές και νησιωτικές περιοχές αντίστοιχα, υφιστάμενο κόστος 56 εκατ. που αυξάνεται σε 83 εκατ. ετησίως).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0           | -27          | -27          | -27          | -27          |
| <b>Σύνολο</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>-605</b> | <b>-2208</b> | <b>-2814</b> | <b>-3387</b> | <b>-3585</b> |

| <b>ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΘΕΙ ΚΑΙ ΑΚΟΜΗ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΔΟΘΕΙ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>2026</b> | <b>2027</b> | <b>2028</b> | <b>2029</b> | <b>2030</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Συνταξιούχοι</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |             |             |             |             |             |
| Αύξηση συντάξεων βάση πληθωρισμού και ΑΕΠ χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |             | -750        | -1395       | -2029       | -2656       |
| Ενίσχυση 300 ευρώ καθαρά σε συνταξιούχους άνω των 65 (60 εφόσον λαμβάνουν μόνο σύνταξη θανάτου) με διευρυμένα εισοδηματικά κριτήρια (85% των συνταξιούχων), δικαιούχους αναπηρικών συντάξεων και επιδομάτων ανεξαρτήτου ηλικίας, ανασφάλιστους υπερήλικες (1,9 εκατ. δικαιούχοι).                                                                                                                                                  | -578        | -578        | -578        | -578        | -578        |
| Κατάργηση μείωσης κατά 50% των συντάξεων λόγω θανάτου μετά την πάροδο της τριετίας και καταβολή εθνικής σύνταξης σε περιπτώσεις δικαιούχων που λαμβάνουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα και λόγω θανάτου.                                                                                                                                                                                                                               | -16         | -48         | -48         | -48         | -48         |
| <b>Ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |             |             |             |             |
| Μείωση φόρου εισοδήματος σε ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες (βάσει της μείωσης που έγινε το φορολογικό έτος 2026).                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |             | -402        | -327        | -327        | -327        |
| Επιστροφή ΕΦΚ αγροτικού πετρελαίου στην αντλία από τον Νοέμβριο 2026.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |             |             |             |             |             |
| <b>Στεγαστικό-ιδιοκτήτες-ενοικιαστές</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |             |             |             |             |
| Επιστροφή ενοικίου με διευρυμένα όρια (από τα 20.000 στα 25.000 ευρώ για άγαμους και από τα 28.000 στα 35.000 συν 5.000 το κάθε παιδί για έγγαμους και για μονογονεϊκές 39.000 συν 5.000 για κάθε παιδί μετά το πρώτο), καταλαμβάνει το 85% των ενοικιαστών (περίπου 70.000 ενοικιαστές επιπλέον και συνολικά 1 εκατ. ενοικιαστές) και καταβολή διπλής επιστροφής ενοικίου σε εκπαιδευτικούς, ιατρούς και νοσηλευτές στην επαρχία. | -261        | -245        | -245        | -245        | -245        |
| Κατάργηση από το 2027 του ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 1.500 κατοίκους.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |             | -78         | -78         | -78         | -78         |
| Μείωση του φόρου εισοδήματος ακινήτων με εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25%.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             | -90         | -90         | -90         | -90         |
| Πρόγραμμα Ανακαίνισης Παλαιών Κατοικιών με Ήπιες Ενεργειακές Παρεμβάσεις (500 εκατ. ΕΣΠΑ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |             |             |             |             |
| Φορολογικό κίνητρο κατασκευής νέων κατοικιών προς μακροχρόνια μίσθωση με ευνοϊκούς όρους (build to rent).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |             |             |             |             |
| <b>Επενδύσεις</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |             |             |             |             |             |
| Αύξηση συγχρηματοδοτούμενου ΠΔΕ (από 6,2 δισ. ευρώ το 2026, σε 7 δισ. το 2027, 8 δισ. το 2028, 9 δισ. το 2029 και 10 δισ. το 2030), αναφέρεται το καθαρό κόστος της εθνικής συμμετοχής σε σχέση με τις προβλέψεις του πολυετούς δημοσιονομικού προγραμματισμού 2026-2029.                                                                                                                                                          |             | -246        | -436        | -780        | -729        |
| Ταμείο Καινοτομίας Φαρμάκων.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             | -50         | -50         | -50         | -50         |
| Επιστροφή επενδυτικού R&D Clawback ύψους 150 εκατ. τη διετία.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |             | -75         | -75         | -75         | -75         |
| Θέσπιση υπερεκπτώσεων 100% για επενδυτικές δαπάνες σε στρατηγικούς τομείς, όπως η άμυνα και η κατασκευή οχημάτων καθώς και αεροσκαφών και των εξαρτημάτων αυτών.                                                                                                                                                                                                                                                                   |             |             |             |             |             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |              |              |              |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Μέτρα κοινωνικής πολιτικής</b>                                                                                                                                                                                                                                                         |             |              |              |              |              |
| Απαλλαγή φόρου εισοδήματος από ιδρύματα και κληροδοτήματα (από τη μεταρρύθμιση που έγινε από το φορολογικό έτος 2026).                                                                                                                                                                    |             | -43          | -43          | -43          | -43          |
| Επέκταση προγράμματος του ΥΚΟΙΣΟ προσωπικός βοηθός μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους (40 εκ των 53 εκατ. αποτελούν εθνικούς πόρους και 13 εκατ. ενωσιακούς).                                                                                                                                | -20         | -40          | -40          | -40          | -40          |
| Επέκταση του προγράμματος ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                                                                     | -60         | -75          | -75          | -75          | -75          |
| Επέκταση προγράμματος του ΥΚΟΙΣΟ ημιαυτόνομης διαβίωσης μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                                                  | -4          | -8           | -8           | -8           | -8           |
| Επέκταση του μέτρου της αύξησης του ορίου φαρμακευτικής δαπάνης κατά 100 εκατ. ετησίως από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                               |             | -100         | -200         | -300         | -400         |
| Πρόγραμμα ανακαίνισης σχολείων «Μαριέττα Γιαννάκου» με 400 εκατ. ευρώ δωρεά από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες, με αποτέλεσμα ο συνολικός προϋπολογισμός να ανέλθει στο ποσό των 650 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω παρέμβαση αποσκοπεί στην ανακαίνιση περισσότερων από 2.500 σχολικών μονάδων. |             |              |              |              |              |
| <b>Σύνολο</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>-939</b> | <b>-2827</b> | <b>-3687</b> | <b>-4765</b> | <b>-5441</b> |

## Σύνολο μέτρων ανά κοινωνική ομάδα

Το σύνολο των μέτρων ανά κοινωνική ομάδα (θεσμοθετημένα και μη) που ακόμα δεν έχουν αποδοθεί παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

| ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2026 | 2027 | 2028   | 2029   | 2030   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|--------|--------|--------|
| <b>Ελεύθεροι επαγγελματίες</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |      |        |        |        |
| Απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάσει κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για συνεπείς ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν υποβάλει όλα τα στοιχεία myDATA, έχουν διασύνδεση ροσ και ταμειακών για το εκάστοτε φορολογικό έτος και δεν έχουν υποπέσει σε φορολογική ή εργατική παράβαση την τελευταία πενταετία. Ισχύει από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027). Επιπλέον επέκταση μείωσης 50% σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και ειδικές πρόνοιες για ταξί ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας. | 0    | -170 | -108   | -108   | -108   |
| Μείωση προκαταβολής φόρου ατομικών επιχειρήσεων από το 55% στο 50% από το φορολογικό έτος 2027 (δηλώσεις 2028).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | -82    | 0      | 0      |
| Μείωση φόρου εισοδήματος σε ελεύθερους επαγγελματίες (βάσει της μείωσης που έγινε το φορολογικό έτος 2026).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 0    | -402 | -327   | -327   | -327   |
| Επιπλέον οι ελεύθεροι επαγγελματίες θα επωφεληθούν από τη μείωση φόρου εισοδήματος σε τρίτεκνους.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |      |        |        |        |
| <b>Συνταξιούχοι</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      |      |        |        |        |
| Αυξάνεται σε 400 ευρώ καθαρά η ενίσχυση στους συνταξιούχους και επεκτείνεται σε μόνιμη βάση από τον Νοέμβριο 2026 στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών (επιπλέον 270.000 δικαιούχοι, συνολικά θα το λαμβάνουν 2,2 εκατ. δικαιούχοι). Το ίδιο ποσό θα λαμβάνουν οι συνταξιούχοι άνω των 60 που λαμβάνουν μόνο σύνταξη χηρείας, τα άτομα με αναπηρία και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες.                                                                                                                                                                                 | -879 | -879 | -879   | -879   | -879   |
| Αύξηση συντάξεων βάσει πληθωρισμού και ΑΕΠ χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 0    | -750 | -1.395 | -2.029 | -2.656 |
| Κατάργηση μείωσης κατά 50% των συντάξεων λόγω θανάτου μετά την πάροδο της τριετίας και καταβολή εθνικής σύνταξης σε περιπτώσεις δικαιούχων που λαμβάνουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα και λόγω θανάτου.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -16  | -48  | -48    | -48    | -48    |
| <b>Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |      |      |        |        |        |
| Αύξηση του κατώτατου μισθού σε 1.000 ευρώ (1.300 με τις τριετίες) έως τον Ιανουάριο του 2028.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |      |        |        |        |
| Μείωση ασφαλιστικών εισφορών 0,5% από τον Απρίλιο του 2027 για τον ιδιωτικό τομέα (μαζί με την αύξηση του κατώτατου). Το σύνολο της μείωσης θα γίνει από τις εισφορές του εργαζομένου.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 0    | -163 | -218   | -218   | -218   |
| Μείωση συντελεστή φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000 ευρώ από το φορολογικό έτος 2027 (οι μισθωτοί θα δουν τις μειώσεις από 1/1/2027). Μειώσεις θα δουν συνολικά 87.000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | -55  | -107   | -90    | -90    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |      |      |      |        |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|--------|--------|
| από τους 152.000 τρίτεκνους που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται από 14.364 ευρώ σε 25.364 ευρώ.                                                                                                                                                                                                            |      |      |      |        |        |
| Η απαλλαγή από φόρο εισοδήματος για τα φιλοδωρήματα που λαμβάνουν οι μισθωτοί προαιρετικά από πελάτες της επιχείρησης, που σήμερα ανέρχεται σε 300 ευρώ μηνιαίως, αυξάνεται από το φορολογικό έτος 2026 σε 6.000 ευρώ ετησίως.                                                                                                                                       |      |      |      |        |        |
| <b>Δημόσιοι υπάλληλοι</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |      |      |        |        |
| Αύξηση μισθών δημοσίων υπαλλήλων βάσει αύξησης κατώτατου. Σηματοδοτεί την αύξηση του μισθού κατά 80 ευρώ μηνιαίως μικτά έως τον Ιανουάριο του 2028.                                                                                                                                                                                                                  | 0    | -382 | -859 | -1.126 | -1.371 |
| Επίδομα εορτών Χριστουγέννων 500 ευρώ (μικτά) στους δημοσίους υπαλλήλους από τον Δεκέμβριο του 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                 | 0    | -433 | -433 | -433   | -433   |
| Επιπλέον οι δημόσιοι υπάλληλοι θα επωφεληθούν από (α) την μείωση φόρου εισοδήματος σε τρίτεκνους και (β) την επιστροφή δύο ενοικίων ετησίως σε εκπαιδευτικούς, νοσηλευτές και ιατρούς που υπηρετούν στην Ελληνική Περιφέρεια.                                                                                                                                        |      |      |      |        |        |
| <b>Αγρότες</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      |      |      |        |        |
| Μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000 από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027). Μειώσεις φόρου θα δουν περίπου 47.000 από τους 246.000 κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται για αγρότη χωρίς τέκνα από 8.633 ευρώ σε 22.204 ευρώ. | 0    | -87  | -56  | -56    | -56    |
| Επιστροφή ΕΦΚ στην Αντλία από τον Νοέμβριο 2026.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |      |      |        |        |
| <b>Επιχειρήσεις-Νομικά Πρόσωπα-Επενδύσεις</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |      |      |      |        |        |
| Αύξηση Εθνικού ΠΔΕ (επιπλέον των προβλέψεων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού) για κάλυψη αναγκών υλοποίησης νέων ενεργειακών έργων με στόχο τη μείωση της τιμής της ενέργειας και έργων υποδομών.                                                                                                                                                        | -300 | -400 | -300 | -200   | 0      |
| Αύξηση συγχρηματοδοτούμενου ΠΔΕ (από 6,2 δισ. ευρώ το 2026, σε 7 δισ. το 2027, 8 δισ. το 2028, 9 δισ. το 2029 και 10 δισ. το 2030), αναφέρεται το καθαρό κόστος της εθνικής συμμετοχής σε σχέση με τις προβλέψεις του πολυετούς δημοσιονομικού προγραμματισμού 2026-2029.                                                                                            | 0    | -246 | -436 | -780   | -729   |
| Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος ξεκινώντας από την Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη. Κατάργηση από το 2027 (φορ. έτος 2026) στην Ελληνική Περιφέρεια και Θεσσαλονίκη, μείωση 50% στην Αττική το 2028 και κατάργηση στην Αττική το 2029.                                                                                                                     | 0    | -82  | -138 | -195   | -201   |
| Μείωση προκαταβολής φόρου κατά 5% ετησίως στα νομικά πρόσωπα από το φορολογικό έτος 2028 (δηλώσεις 2029) και κάθε έτος μέχρι να φτάσει στο 50% από 80% σήμερα (στις δηλώσεις του 2030 θα είναι 70% και το 2034 50%).                                                                                                                                                 | 0    | 0    | 0    | -373   | -394   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |      |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| Θέσπιση επιταχυνόμενων αποσβέσεων για επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό (από 10% σε μια δεκαετία σε 10-10-15-15-25-25 σε μια εξαετία) που προμηθεύονται από το φορολογικό έτος 2027 (σημειώνεται ότι εκτιμώμενο κόστος ανέρχεται σε 48 εκατ. το 2030, 125 εκατ. το 2031, 299 εκατ. το 2032, 530 εκατ. το 2033, 523 εκατ. το 2034, 368 εκατ. το 2035, 213 εκατ. το 2036 και 59 εκατ. το 2037).                                    | 0    | 0    | 0    | 0    | -48  |
| Επιστροφή επενδυτικού R&D Clawback 200 εκατ. ευρώ τη διετία (από τα επενδυτικά σχέδια που θα εγκριθούν από την διετία 2026-2027).                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 0    | -100 | -100 | -100 | -100 |
| Εφαρμογή Ταμείου Καινοτομίας Φαρμάκων.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 0    | -50  | -50  | -50  | -50  |
| Υπερκεπτώσεις 100% για επενδυτικές δαπάνες σε στρατηγικούς τομείς, όπως η άμυνα και η κατασκευή οχημάτων καθώς και αεροσκαφών και των εξαρτημάτων αυτών.                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |      |      |      |      |
| Νέο δανειοδοτικό και εγγυοδοτικό πρόγραμμα ύψους 1,5 δισ. ευρώ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας από το σκέλος των δανείων του ΤΑΑ, που μέσω της μόχλευσης από το τραπεζικό σύστημα θα διατεθούν συνολικά 5 δισ. ευρώ.                                                                                                                                                                         |      |      |      |      |      |
| <b>Παρεμβάσεις αντιμετώπισης του στεγαστικού προβλήματος</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |      |      |      |      |      |
| Νέο Πρόγραμμα ΣΠΙΤΙ μου ΙΙΙ, με συνολικά κεφάλαια ύψους 2 δισ. ευρώ, μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |      |      |      |      |      |
| Κατάργηση από το 2027 του ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και έως 2.200 κατοίκους στη Δυτική Μακεδονία. Αφορά 131 επιπλέον οικισμούς και περίπου 62.000 επιπλέον ιδιοκτήτες ακινήτων. Συνολικά κατάργηση του ΕΝΦΙΑ γίνεται σε 12.855 οικισμούς.                                                                                                                                                                              | 0    | -86  | -86  | -86  | -86  |
| Αύξηση φόρου μεταβίβασης από 3% σε 15% για κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες τρίτων χωρών (εκτός ΕΕ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 100  | 100  | 100  | 100  |
| Επέκταση απαλλαγής από τον φόρο των κενών ακινήτων που ενοικιάζονται για το 2027-2030.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 0    | 0    | -10  | -20  | -29  |
| Παράταση ισχύος της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων για τα έτη 2027-2030.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 0    | -5   | -5   | -5   | -5   |
| Επέκταση της απαλλαγής ΦΠΑ στα νέα κτίρια για το 2027-2030                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0    | -18  | -18  | -18  | -18  |
| Επιστροφή ενοικίου με διευρυμένα όρια (από τα 20.000 στα 25.000 ευρώ για άγαμους και από τα 28.000 στα 35.000 συν 5.000 το κάθε παιδί για έγγαμους και για μονογονεϊκές 39.000 συν 5.000 κάθε παιδί μετά το πρώτο), καλύπτει το 85% των ενοικιαστών (περίπου 70.000 ενοικιαστές επιπλέον, συνολικά 1 εκατ. ενοικιαστές) και καταβολή διπλής επιστροφής ενοικίου σε εκπαιδευτικούς, ιατρούς και νοσηλευτές στην Ελληνική Περιφέρεια. | -261 | -245 | -245 | -245 | -245 |
| Μείωση του φόρου εισοδήματος ακινήτων με εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25%.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0    | -90  | -90  | -90  | -90  |
| Πρόγραμμα Ανακαίνισης Παλαιών Κατοικιών με Ήπιες Ενεργειακές Παρεμβάσεις (500 εκατ. ΕΣΠΑ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |      |      |      |      |      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |    |     |     |      |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|-----|------|------|
| Φορολογικό κίνητρο κατασκευής νέων κατοικιών προς μακροχρόνια μίσθωση με ευνοϊκούς όρους (build to rent).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |     |     |      |      |
| Περιορισμός νέων Airbnb στα 3 δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και στο α' διαμέρισμα Θεσσαλονίκης και το 2027.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |     |     |      |      |
| <b>Μέτρα κοινωνικής πολιτικής</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |    |     |     |      |      |
| Θεσμοθετείται ειδικός επενδυτικός λογαριασμός όπου οι γονείς μπορούν να ανοίξουν για τα βρέφη κατά τα πρώτα δύο έτη από τη γέννησή τους. Η πολιτεία θα καταθέτει στο λογαριασμό το ποσό που βάζει κάθε χρόνο ο γονέας και μέχρι 1.200 ευρώ ετησίως (αυξανόμενο κατά 10% κάθε πενταετία), μέχρι τη συμπλήρωση των 18 ετών. Ανάληψη μπορεί να γίνει μόνο όταν το τέκνο κλείσει τα 18. Κόστος υπό την υπόθεση ότι εντάσσονται ετησίως περίπου 23.000 βρέφη, το 1/3 των γεννήσεων (56.000 το πρώτο έτος εφαρμογής του μέτρου για βρέφη έως δύο ετών). Σημειώνεται ότι το κόστος αναμένεται να αυξάνεται κατά 27 εκατ. ετησίως μέχρι να φτάσει σε περίπου μισό δισ. ευρώ το 2040. Σε 18 έτη αναμένεται το ποσό να ξεπερνά τις 60.000 ευρώ. | 0  | -55 | -82 | -110 | -137 |
| Τιμαριθμοποίηση αναπηρικών επιδομάτων που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και τον e-ΕΦΚΑ που σήμερα δεν αναπροσαρμόζονται (με βάση ΑΕΠ και πληθωρισμό).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0  | -47 | -86 | -125 | -164 |
| Αυξάνεται το ποσό της αποζημίωσης για τα voucher των βρεφονηπιακών σταθμών κατά 10%, αυξάνονται τα εισοδηματικά όρια όλων των κατηγοριών κατά 2.000 ευρώ και αφαιρούνται τα κριτήρια εισοδήματος για τους τρίτεκνους (κατόπιν της κατάργησης των ορίων για πολύτεκνους).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 0  | -37 | -37 | -37  | -37  |
| Αυξάνεται το επίδομα γέννησης για τις πολύτεκνες οικογένειες κατά 1.000 ευρώ επιπλέον για κάθε τέκνο (σήμερα για 4 παιδιά και άνω είναι 3.500 ευρώ χωρίς περαιτέρω αύξηση για κάθε τέκνο. Διαμορφώνεται σε 4.500 ευρώ για 4 εξαρτώμενα τέκνα, 5.500 για 5 τέκνα, 6.500 για 6 τέκνα κ.ο.κ.) Ισχύει από τις γεννήσεις που έγιναν από 1/1/2026. Αφορά περίπου 2.500 πολύτεκνες οικογένειες ετησίως.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -4 | -4  | -4  | -4   | -4   |
| Για τον καθορισμό εξαρτώμενου τέκνου στη φορολογία εισοδήματος, δεν συνυπολογίζονται στο όριο των 3.000 ευρώ εισοδήματα από συντάξεις θανάτου που λαμβάνει το τέκνο. Με αυτόν τον τρόπο προστατεύεται φορολογικά η μονογονεϊκότητα λόγω χηρείας και ο γονέας λαμβάνει τους μειωμένους φορολογικούς συντελεστές που προβλέπονται αναλόγως του αριθμού των τέκνων (εκτιμάται ότι θα ωφεληθούν περίπου 14.000 μονογονεϊκές οικογένειες).                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 0  | -10 | -10 | -10  | -10  |
| Αύξηση αποζημίωσης σίτισης φοιτητών (σιτηρέσιο από 2 σε 3 και από 2,45 σε 3,5 ευρώ ημερησίως σε ακριτικές και νησιωτικές περιοχές αντίστοιχα, υφιστάμενο κόστος 56 εκατ. που αυξάνεται σε 83 εκατ. ετησίως).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0  | -27 | -27 | -27  | -27  |
| Απαλλαγή φόρου εισοδήματος από ιδρύματα και κληροδοτήματα (από τη μεταρρύθμιση που έγινε από το φορολογικό έτος 2026).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 0  | -43 | -43 | -43  | -43  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |              |              |              |              |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Επέκταση προγράμματος του ΥΚΟΙΣΟ προσωπικός βοηθός μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                                                       | -20          | -40          | -40          | -40          | -40          |
| Επέκταση του προγράμματος ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                                                                     | -60          | -75          | -75          | -75          | -75          |
| Επέκταση προγράμματος του ΥΚΟΙΣΟ ημιαυτόνομης διαβίωσης μετά το ΤΑΑ από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                                                  | -4           | -8           | -8           | -8           | -8           |
| Επέκταση του μέτρου της αύξησης του ορίου φαρμακευτικής δαπάνης κατά 100 εκατ. ετησίως από εθνικούς πόρους.                                                                                                                                                                               | 0            | -100         | -200         | -300         | -400         |
| Πρόγραμμα ανακαίνισης σχολείων «Μαριέττα Γιαννάκου» με 400 εκατ. ευρώ δωρεά από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες, με αποτέλεσμα ο συνολικός προϋπολογισμός να ανέλθει στο ποσό των 650 εκατ. ευρώ. Η εν λόγω παρέμβαση αποσκοπεί στην ανακαίνιση περισσότερων από 2.500 σχολικών μονάδων. |              |              |              |              |              |
| <b>Σύνολο</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>-1543</b> | <b>-5035</b> | <b>-6500</b> | <b>-8153</b> | <b>-9026</b> |
| εκ των οποίων νέα μέτρα που δεν έχουν θεσμοθετηθεί                                                                                                                                                                                                                                        | -605         | -2208        | -2814        | -3387        | -3585        |

### Μείωση τιμής ηλεκτρικής ενέργειας κατά 30% σταδιακά από το 2027 έως το 2029

Η μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να γίνει μόνο μέσω μια συντονισμένης πολιτικής που περιλαμβάνει την επέκταση των δικτύων σε συνδυασμό με την αύξηση της δυνατότητας αποθήκευσης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την εξοικονόμηση. Με αυτό τον τρόπο δύναται να επιτευχθεί σημαντική μείωση των τιμών χονδρικής μέσω προσφοράς πιο φθηνής ενέργειας καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, σε συνδυασμό με τη μείωση της κατανάλωσης.

Ξέρουμε ότι η βάση του ενεργειακού μέλλοντος θα είναι οι ΑΠΕ και τώρα με αυστηρότερους κανόνες με το νέο ειδικό χωροταξικό μετά από σχεδόν 20 χρόνια. Στα πλαίσια της ενίσχυσης της αποθήκευσης ήδη διοχετεύτηκαν 400 εκατ. € από το ΤΑΑ για μπαταρίες και αντλησιοταμίευση. Διασυνδέθηκε η Κρήτη και οι Κυκλάδες και προχωρούν οι διασυνδέσεις του Βόρειου Αιγαίου και των Δωδεκανήσων, με έναν ΑΔΜΗΕ που ολοκλήρωσε την ΑΜΚ και με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους. Παράλληλα βρισκόμαστε στην τελική ευθεία για το πρόγραμμα των έξυπνων μετρητών όπου μέχρι το τέλος του έτους τα 2/3 της κατανάλωσης στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ θα λειτουργεί με τηλεμέτρηση. Επιπλέον, μέσω του ΤΑΑ ήδη διοχετεύτηκε πάνω από 1 δισ. ευρώ για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ δημιουργήθηκε ενισχυμένο πλαίσιο για την αυτοκατανάλωση.

Όλες αυτές οι δράσεις έχουν από αποτέλεσμα. Το 2019 είχαμε την ψηλότερη τιμή χονδρικής στην Ευρώπη, ενώ φέτος έχουμε μια από τις φθηνότερες. Το 2019 εισήγαμε το 18% των αναγκών μας σε ρεύμα. Φέτος είμαστε ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη. Και έχουμε σταθερά οικιακά τιμολόγια με τιμές αρκετά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, περίπου 19% φθηνότερα το 2025. Όλα αυτά σε ένα πολύ δύσκολο διεθνές περιβάλλον στην

αγορά ενέργειας. Ωστόσο στην ενεργειακή κρίση του Ιράν, οι χονδρικές τιμές ενέργειας επηρεάστηκαν πολύ λιγότερο αναλογικά από την αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου σε σχέση με την προηγούμενη ενεργειακή κρίση, ακριβώς γιατί έχουν επεκταθεί οι εγχώριες ανανεώσιμες πηγές.

Περαιτέρω ωστόσο επέκταση απαιτεί σημαντικές επενδύσεις στα δίκτυα που ήδη δρομολογούνται, αλλά και αύξηση της αποθήκευσης έτσι ώστε η ενέργεια που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές να μπορεί να χρησιμοποιείται συνεχώς. Προς αυτό το σκοπό η Κυβέρνηση έχει σχεδιάσει ένα συνεκτικό πρόγραμμα επενδύσεων σε μέσα αποθήκευσης (μπαταρίες), δίκτυα (μέσω ΑΔΜΗΕ), σημαντικά προγράμματα εξοικονόμησης, καθώς και μείωση των χρεώσεων ΥΚΩ. Ο συνδυασμός των ανωτέρω επενδύσεων και μέτρων αναμένεται να οδηγήσει σε σταδιακή μείωση της λιανικής τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 30% από το 2027 έως το 2029. Τα κυριότερα μέτρα περιλαμβάνουν:

- **Νέο πρόγραμμα επιχορήγησης μπαταριών** ύψους 200 εκατ. ευρώ από εθνικούς πόρους για τα έτη 2027 και 2028, που θα συμβάλει σημαντικά στη μείωση της χονδρικής τιμής ηλεκτρικής ενέργειας. Η επιχορήγηση θα αφορά ένα μείγμα δράσεων (μπαταρίες με έργα ΑΠΕ, μπαταρίες για αυτοκατανάλωση, αυτοτελείς μπαταρίες).
- Από 1/1/2027 μειώνεται **κατά 50% η πρώτη κλίμακα χρέωσης ΥΚΩ** (έως 500 kwh) για όλες τις οικιακές παροχές (ημερήσιο και διζωνικό τιμολόγιο, περίπου 6 εκατ. παροχές). Δηλαδή από 6,9 €/MWh θα γίνει 3,45 €/MWh. Το κόστος είναι 50 εκατ. ετησίως που εξοικονομείται από τις μειωμένες δαπάνες του λογαριασμού ΥΚΩ, κατόπιν διασύνδεσης των νησιών. Προκειμένου να καταστεί αυτό εφικτό ο κρατικός προϋπολογισμός θα επιχορηγήσει τον λογαριασμό ΥΚΩ με 200 εκατ. ευρώ εντός του 2027. Αυτή η μείωση έρχεται σε συνδυασμό με την μείωση 50% που εφαρμόζεται ήδη από 1/7/2026 για τη βιομηχανία.
- **Επενδυτικό πλάνο ΑΔΜΗΕ-δίκτυα**, άνω των 6 δισ. ευρώ κατόπιν και της αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου ύψους 1 δισ: Διασύνδεση των Δωδεκανήσων (2,8 δισ. ευρώ). Διασύνδεση των νησιών του Β. Αιγαίου (Λήμνο, Λέσβο, Σκύρο, Χίο και Σάμο), προϋπολογισμού 1,4 δισ. ευρώ. Ολοκλήρωση το προσεχές διάστημα της τέταρτης και τελευταίας φάσης της διασύνδεσης των Κυκλάδων που αφορά στη διασύνδεση της Σαντορίνης, της Φολεγάνδρου, της Μήλου και της Σερίφου, με κόστος 161 εκατ. Έχει ήδη ολοκληρωθεί και η δεύτερη διασύνδεση της Κρήτης (Ηράκλειο – Αττική) σε συνέχεια της πρώτης (Χανιά – Πελοπόννησος) και απομένει η κατασκευή της γραμμής Χανιά – Ηράκλειο. Ολοκλήρωση του ανατολικού διαδρόμου Πελοποννήσου που συνδέει το υφιστάμενο Κέντρο Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) Μεγαλόπολης με το νέο ΚΥΤ Κορίνθου και το ΚΥΤ Κουμουνδούρου. Λοιπά έργα συνολικού ύψους 2,3 δισ. (αναβάθμιση του ΚΥΤ Κουμουνδούρου, κατασκευή νέου ΚΥΤ στο Ρουφ κ.α.)

- **Νέο Πρόγραμμα Εξοικονομώ** για 62.000 κατοικίες, με πόρους 1,2 δισ. ευρώ από το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο, που θα συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Νέο Πρόγραμμα αντικατάστασης συστημάτων θέρμανσης**, με πόρους 930 εκατ. ευρώ από το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο, για αγορά και τοποθέτηση αντλίας θερμότητας και ηλιακού θερμοσίφωνα, που θα συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Νέο Πρόγραμμα Ενεργειακής Αναβάθμισης Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων**, με πόρους 395 εκατ. ευρώ από το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο, για 12.000 πολύ μικρές επιχειρήσεις, που θα συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Νέο Πρόγραμμα αγοράς αντλιών θερμότητας και ηλιακών θερμοσίφωνων για 100.000 δικαιούχους**, με πόρους 200 εκατ. ευρώ από το Εθνικό ΠΔΕ που θα υλοποιηθεί εντός του 2027 και θα συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Νέο Πρόγραμμα αγοράς φωτοβολταϊκών στη στέγη, αντλιών θερμότητας και ηλιακών θερμοσίφωνων για 10.000 δικαιούχους σε Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη**, με πόρους 50 εκατ. ευρώ από το Εθνικό ΠΔΕ που θα υλοποιηθεί εντός του 2027 και θα συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ενεργοποιείται το **Ταμείο Απανθρακοποίησης των Νησιών** που περιέχει περίπου 1 δισ. ευρώ επιδοτήσεις για έργα ΑΠΕ και για αποθήκευση, με ειδική μνεία για την αυτοκατανάλωση.
- Συμπληρωματικά υλοποιούνται τα προγράμματα **ΗΛΕΚΤΡΑ** κόστους 117 εκατ. και **ΦΟΙΒΟΣ-ΑΘΗΝΑ** κόστους 45 εκατ. ευρώ από εθνικούς πόρους για ενεργειακή αναβάθμιση 109 κτιρίων του δημοσίου και πανεπιστημίων και 246 σχολείων, που θα συμβάλουν στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

### Κυριότερα έργα για την ενεργειακή ανθεκτικότητα με βάση τη ρήτρα διαφυγής για την Ενέργεια

- Νέο πρόγραμμα επιχορήγησης μπαταριών για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, 200 εκατ. ευρώ.
- Νέο πανελλαδικό Πρόγραμμα για αντλίες θερμότητας και ηλιακούς θερμοσίφωνες (100.000 δικαιούχοι), 200 εκατ. ευρώ.
- Νέο έργο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (αντλίες θερμότητας, ηλιακούς θερμοσίφωνες, φωτοβολταϊκά στη στέγη με μπαταρία) για 10.000 δικαιούχους, Δυτική Μακεδονία & Μεγαλόπολη, 50 εκατ. ευρώ.
- ΗΛΕΚΤΡΑ (109 παλαιά κτίρια δημόσια, διοικητικά, πανεπιστήμια, ενεργειακή αναβάθμιση), 117 εκατ. ευρώ.
- ΦΟΙΒΟΣ ΑΘΗΝΑ (246 σχολεία δημοτικά-νηπιαγωγεία-βρεφονηπιακοί), 45 εκατ. ευρώ.

- Δράση δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα στη βιομηχανία, 50 εκατ. ευρώ.
- Σιδηροδρομικά έργα ενίσχυσης της ασφάλειας και επεκτάσεις, 320 εκατ. ευρώ.
- Σταθμοί φόρτισης λεωφορείων, 20 εκατ. ευρώ.

## Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ενισχύεται σημαντικά τόσο στο Εθνικό όσο και στο Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος του, με συνολική αύξηση έναντι των ορίων που είχαν καθοριστεί στον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό τον Νοεμβρίου του 2025 κατά 300 εκατ. ευρώ για το 2026, 1,05 δισ. ευρώ για το 2027 και 1,45 δισ. ευρώ για το 2028 και τα επόμενα έτη. Από τα ανωτέρω ποσά η αύξηση του Εθνικού Σκέλους ανέρχεται σε 300 εκατ. ευρώ για το 2026, 400 εκατ. ευρώ για το 2027, 300 εκατ. ευρώ για 2028 και 200 εκατ. ευρώ για το 2029 έναντι των προβλέψεων του Πολυετούς. Επιπλέον, το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος αυξάνεται κατά 650 εκατ. ευρώ το 2027, 1,15 δισ. ευρώ το 2028 και 1,25 δισ. ευρώ το 2029 έναντι των προβλέψεων του πολυετούς.

### Πίνακας: Προβλέψεις δαπανών Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

| Έτος | ΤΑΑ   | Εθνικό ΠΔΕ<br>(προηγούμενο<br>όριο) | Συγχρ/μενο<br>ΠΔΕ<br>(προηγούμενο<br>όριο) | Σύνολο<br>(προηγούμενο<br>όριο) | Εθνικό<br>ΠΔΕ<br>(νέο<br>όριο) | Συγχρ/μενο<br>ΠΔΕ (νέο<br>όριο) | Σύνολο<br>(νέο<br>όριο) |
|------|-------|-------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|---------------------------------|-------------------------|
| 2019 |       | 1.892                               | 3.750                                      | <b>5.642</b>                    | 1.892                          | 3.750                           | <b>5.642</b>            |
| 2020 |       | 2.047                               | 8.600                                      | <b>10.647</b>                   | 2.047                          | 8.600                           | <b>10.647</b>           |
| 2021 | 307   | 1.358                               | 7.000                                      | <b>8.665</b>                    | 1.358                          | 7.000                           | <b>8.665</b>            |
| 2022 | 2.843 | 1.696                               | 6.822                                      | <b>11.361</b>                   | 1.696                          | 6.822                           | <b>11.361</b>           |
| 2023 | 2.089 | 1.716                               | 7.395                                      | <b>11.200</b>                   | 1.716                          | 7.395                           | <b>11.200</b>           |
| 2024 | 3.401 | 2.465                               | 7.448                                      | <b>13.314</b>                   | 2.465                          | 7.448                           | <b>13.314</b>           |
| 2025 | 4.900 | 2.853                               | 6.858                                      | <b>14.611</b>                   | 2.853                          | 6.858                           | <b>14.611</b>           |
| 2026 | 7.192 | <b>3.300</b>                        | 6.200                                      | <b>16.692</b>                   | <b>3.600</b>                   | 6.200                           | <b>16.992</b>           |
| 2027 |       | <b>3.600</b>                        | <b>6.350</b>                               | <b>9.950</b>                    | <b>4.000</b>                   | <b>7.000</b>                    | <b>11.000</b>           |
| 2028 |       | <b>3.900</b>                        | <b>6.850</b>                               | <b>10.750</b>                   | <b>4.200</b>                   | <b>8.000</b>                    | <b>12.200</b>           |
| 2029 |       | <b>4.000</b>                        | <b>7.750</b>                               | <b>11.750</b>                   | <b>4.200</b>                   | <b>9.000</b>                    | <b>13.200</b>           |
| 2030 |       |                                     |                                            |                                 | <b>4.200</b>                   | <b>10.000</b>                   | <b>14.200</b>           |

\* Προηγούμενο όριο: Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού 2026-2029 (Νοέμβριος 2025). Νέο όριο: Προβλέψεις Σεπτεμβρίου 2026.

Τα νέα όρια πληρωμών περιλαμβάνουν για το Εθνικό Σκέλος τις απαραίτητες πιστώσεις για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΠΑ 2026-2030 συμπεριλαμβανομένων των νέων επενδύσεων που εντάσσονται στα πλαίσια της ρήτηρας διαφυγής για την ενέργεια, ενώ στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος προβλέπονται πέραν των υφιστάμενων προγραμμάτων (ΕΣΠΑ 2021-2027, Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, Ταμεία Μετανάστευσης και

Εσωτερικών Υποθέσεων και λοιπών προγραμμάτων), επιπλέον πιστώσεις για (α) το Ταμείο Εκσυγχρονισμού (1,6 δισ. ευρώ για την περίοδο 2026-2030), (β) το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο (4,8 δισ. ευρώ για την περίοδο 2026-2032) και (γ) το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2028-2034 το οποίο βρίσκεται υπό διαμόρφωση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και το οποίο έχει ληφθεί υπόψη μέσω της σταδιακής αύξησης των ορίων του συγχρηματοδοτούμενου ΠΔΕ από το 2028 έως το 2030.

Επιπροσθέτως των ανωτέρω, ποσό ύψους 2 δισ. ευρώ από το σκέλος δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μεταφέρθηκαν στα τέλη Αυγούστου στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για χρήση μετά το τέλος της συμβατικής περιόδου του Ταμείου. Τα ποσά αυτά θα κατευθυνθούν (α) στη δημιουργία νέου Προγράμματος “Σπίτι μου III” για τη στήριξη της αγοράς πρώτης κατοικίας μέσω χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων και (β) σε δύο νέα προγράμματα δανειοδότησης και εγγυοδοσίας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

### **ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ III**

Το νέο Πρόγραμμα «Σπίτι μου III» για τη στήριξη της αγοράς πρώτης κατοικίας μέσω χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων θα υλοποιηθεί μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και θα είναι συνολικού ύψους 2 δισ. ευρώ εκ των οποίων αυτά 500 εκατ. προέρχονται από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, 500 εκατ. ευρώ από τα ταμειακά διαθέσιμα της ΕΑΤ και 1 δισ. ευρώ από τα πιστωτικά ιδρύματα. Σε σχέση με το Πρόγραμμα ΣΠΙΤΙ μου II υπάρχουν οι εξής επεκτάσεις: (α) θα είναι επιλέξιμοι και δικαιούχοι έως 55 ετών έναντι έως 50 ετών, (β) αυξάνεται το όριο της εμπορικής αξίας των επιλέξιμων ακινήτων από 250.000 σε 300.000, (γ) το μέγιστο ποσό του δανείου που ανέρχεται έως 90% της εμπορικής αξίας αυξάνεται από 190.000 σε 230.000, (δ) αυξάνονται τα εισοδηματικά όρια για οικογένειες με παιδιά, από 35.000 ευρώ το ζευγάρι πλέον 5.000 ευρώ κάθε παιδί, σε 7.000 ευρώ το κάθε παιδί (αντίστοιχα σε μονογονεϊκές σε 39.000 ευρώ πλέον 7.000 ευρώ ανά παιδί πέραν του πρώτου) και (ε) αυξάνονται τα όρια των τετραγωνικών μέτρων των επιλέξιμων κατοικιών για οικογένειες με πολλά παιδιά, σε σχέση με το όριο των 150 τ.μ. που ισχύει, με επιπλέον 10 τ.μ. για κάθε τέκνο άνω των τεσσάρων. Το Πρόγραμμα αναμένεται να εκκινήσει στις αρχές του 2027.

### **Δανειοδοτικό και εγγυοδοτικό πρόγραμμα στήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων ύψους 1,5 δισ. ευρώ**

Δημιουργούνται δύο νέα προγράμματα στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας με χρήση ποσού 1,5 δισ. ευρώ από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αναμένεται να μοχλεύσουν πόρους 5 δισ. ευρώ λαμβάνοντας υπόψη και τα ποσά που θα δανειοδοτήσουν οι τράπεζες: Οι πόροι αυτοί θα καλύψουν τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων και την κάλυψη αναγκών ρευστότητας παρέχοντας την επιλογή, είτε χρηματοδότησης

με χαμηλό επιτοκιακό κόστος μέσω της συγχρηματοδότησης δανείου, είτε κάλυψης των εξασφαλίσεων των δανείων καθιστώντας ευκολότερη τη πρόσβαση στη χρηματοδότηση μέσω της παροχής εγγύησης επί σημαντικού μέρους του δανείου. Στο πλαίσιο αυτό, η αρχική κατανομή προς επιχειρήσεις του προϋπολογισμού χρηματοδοτικών προϊόντων διαμορφώνεται σε προϋπολογισμό συνολικών δανείων ύψους έως 2,2 δισ. ευρώ για το ταμείο συγχρηματοδοτούμενων δανείων και σε προϋπολογισμό ύψους έως 2,8 δισ. ευρώ για το ταμείο δανείων εγγυοδοσίας. Τα ανωτέρω χρηματοδοτικά προϊόντα προγραμματίζεται να ενεργοποιηθούν μέχρι τις αρχές του 2027, με πρόσθετο πλεονέκτημα, πλέον, τη μη ύπαρξη των χρονικών περιορισμών του ΤΑΑ, ως προς τη διάθεση των κεφαλαίων.

### **Σημαντικές Κοινωνικές Δράσεις που θα υλοποιηθούν μέσω του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου**

1. Κοινωνικές κατοικίες: Κατασκευή 2.350 κατοικιών ενεργειακής κλάσης A+ σε τέσσερα ανενεργά στρατόπεδα, για περίπου 7.000 ευάλωτους πολίτες. Προϋπολογισμός δράσης 435 εκατ. ευρώ.
2. Εκσυγχρονισμός φοιτητικών εστιών: Ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση 15 κτιρίων φοιτητικών εστιών για περίπου 5.600 φοιτητές. Προϋπολογισμός δράσης 226 εκατ. ευρώ.
3. Αύξηση επιδόματος θέρμανσης: Πρόσθετη ενίσχυση έως περίπου 100 € ετησίως για 780.000 δικαιούχους κατά την περίοδο από τα τέλη του 2027 έως το 2032. Προϋπολογισμός δράσης 340 εκατ. ευρώ.
4. Κοινωνικό leasing: Μίσθωση ηλεκτρικού αυτοκινήτου με πολύ χαμηλό μίσθωμα για 12.500 νοικοκυριά και μέση επιδότηση 13.000 € για τέσσερα έτη. Προϋπολογισμός δράσης 174 εκατ. ευρώ.
5. Ατομικά μέσα μετακίνησης ΑμεΑ: 100% επιδότηση ηλεκτρικών αμαξιδίων, mobility scooters και hand bikes για 13.200 άτομα με αναπηρία. Προϋπολογισμός δράσης 51 εκατ. ευρώ.
6. Μεταφορές κατά παραγγελία σε Αττική και Θεσσαλονίκη: Ευέλικτη τοπική συγκοινωνία σε περιοχές ανεπαρκούς κάλυψης, με δυνατότητα κράτησης τηλεφωνικά ή μέσω εφαρμογής. Προϋπολογισμός δράσης 10 εκατ. ευρώ.
7. Μεταφορές κατά παραγγελία σε ημιαστικές περιοχές: Περίπου 100 προσβάσιμα ηλεκτρικά λεωφορεία και εθνική πλατφόρμα για 18 αγροτικές και ημιαστικές περιοχές. Προϋπολογισμός δράσης 44 εκατ. ευρώ.
8. Μεταφορά μαθητών με αναπηρία: Οχήματα, σημεία φόρτισης και ψηφιακή παρακολούθηση για κάλυψη περίπου 11.000 μαθητών με αναπηρία. Προϋπολογισμός δράσης 219 εκατ. ευρώ.

9. Επαγγελματικά ηλεκτρικά οχήματα: Επιδότηση αγοράς ή μίσθωσης ΙΧ, van, λεωφορείων και φορτηγών από πολύ μικρές επιχειρήσεις, μαζί με ιδιωτικούς φορτιστές. Προϋπολογισμός δράσης 289 εκατ. ευρώ.
10. Αντικατάσταση ταξί: Επιδότηση 20.000 € ανά ηλεκτρικό ταξί ή 29.000 € για όχημα προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρία, για περισσότερα από 3.000 ταξί. Προϋπολογισμός δράσης 68 εκατ. ευρώ.

## Δημοσιονομικός χώρος-Δείκτης Δαπανών

Όπως είχε ανακοινωθεί τον Απρίλιο του 2026, κατά την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης προόδου για το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο και λαμβάνοντας υπόψη τις ενισχύσεις για την ενεργειακή κρίση, ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος για νέα μέτρα με βάση τον δείκτη δαπανών εκτιμάτο σε 0,1% του ΑΕΠ για το 2026 (περί τα 250 εκατ. ευρώ) και 0,4% του ΑΕΠ για το 2027 (περί του 1 δισ. ευρώ).

Σε σχέση με τον Απρίλιο 2026 αναγνωρίστηκαν επιπλέον 80 εκατ. ευρώ για το 2026 και περίπου 300 εκατ. ευρώ για το 2027 και επόμενα έτη ενεργητικά μέτρα εσόδων (Discretionary Revenues Measures-DRM): (α) Επέκταση ψηφιακής κάρτας εργασίας σε νέους κλάδους από τον Νοέμβριο 2026 με 21 εκατ. για φέτος και 199 εκατ. για του χρόνου, (β) έσοδα από φόρους με μορφή χαρτοσήμου (μεταρρύθμιση ψηφιακής είσπραξης) 59 εκατ. από φέτος και (γ) αναπροσαρμογή τελών ταξινόμησης στα υβριδικά οχήματα 37 εκατ. ευρώ από το 2027. Ωστόσο σημειώνεται ότι προστέθηκε το κόστος για την αντιμετώπιση του προβλήματος με τις συντάξεις χηρείας ύψους 48 εκατ. ευρώ. Συνεπώς ο διαθέσιμος χώρος μετά τις ανωτέρω προσαρμογές διαμορφώνεται σε περίπου 300 εκατ. ευρώ για το 2026 και 1,25 δισ. ευρώ για το 2027.

Τα νέα μέτρα που δεν έχουν θεσμοθετηθεί ανέρχονται σε 605 εκατ. ευρώ για το 2026 και 2,2 δισ. ευρώ για το 2027. Από αυτά:

- Η αύξηση του ΠΔΕ (μέρος των 300 εκατ. για φέτος και 400 εκατ. για το 2027) καλύπτεται από την ρήτρα διαφυγής για την ενεργειακή κρίση.
- Είχε ήδη ληφθεί υπόψη στις προβλέψεις Απριλίου ποσό ύψους 550 εκατ. ευρώ για το 2027, που αντιστοιχεί στην αύξηση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων βάση της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και της μείωσης 0,5% των ασφαλιστικών εισφορών.

Συνεπώς αφαιρώντας τα ποσά που είχαν ήδη ληφθεί υπόψη και την αύξηση του ΠΔΕ για τη ρήτρα διαφυγής το κόστος των νέων μέτρων που επηρεάζει τον στόχο δαπανών ανέρχεται στο ανωτέρω όριο.

## Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κυριότερων μέτρων 09/2026-12/2027

25 Σεπτεμβρίου 2026: Καταβολή διπλού ενοικίου σε ιατρούς, νοσηλευτές και εκπαιδευτικούς για το φορολογικό έτος 2024 αναδρομικά

1<sup>η</sup> Νοεμβρίου 2026: Έναρξη επιστροφής ΕΦΚ αγροτών στην αντλία με νέο σύστημα

30 Νοεμβρίου 2026: Καταβολή επιστροφής ενοικίου (και διπλού ενοικίου για ιατρούς, νοσηλευτές και εκπαιδευτικούς) για το φορολογικό έτος 2025

30 Νοεμβρίου 2026: Καταβολή επιδόματος (400 ευρώ) σε συνταξιούχους, ΑΜΕΑ και ανασφάλιστους υπερήλικες

Τέλη Δεκεμβρίου 2026: Καταβολή αυξημένων συντάξεων Ιανουαρίου βάση πληθωρισμού και ΑΕΠ χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς

1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2027: Μείωση συντελεστή φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000

1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2027: Τιμαριθμοποίηση αναπηρικών επιδομάτων

1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2027: Μείωση χρεώσεων ΥΚΩ στα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος για όλες τις οικιακές παροχές από 6,9 €/Mwh σε 3,45 €/Mwh

Ιανουάριος 2027: Έναρξη ειδικού επενδυτικού λογαριασμού για βρέφη έως 2 ετών

Ιανουάριος 2027: Έναρξη προγράμματος «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ ΙΙΙ»

Μέσα Μαρτίου-βεβαίωση ΕΝΦΙΑ: Κατάργηση από το 2027 του ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους (2.200 κατοίκους σε Δυτική Μακεδονία)

1<sup>η</sup> Απριλίου 2027: Αύξηση κατώτατου μισθού και αντίστοιχη οριζόντια αύξηση στους δημοσίους υπαλλήλους

1<sup>η</sup> Απριλίου 2027: Μείωση 0,5% των ασφαλιστικών εισφορών για εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα

Μέσα Μαρτίου – Μέσα Ιουλίου 2027, περίοδος φορολογικών δηλώσεων, μειώσεις φόρων ύψους 884 εκατ. ευρώ:

- Μείωση φόρου εισοδήματος σε ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες (βάσει της μείωσης που έγινε το φορολογικό έτος 2026) ύψους 402 εκατ. ευρώ.
- Μείωση Τεκμηρίων Ελευθέρων Επαγγελματιών: Απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάσει κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για συνεπείς ελεύθερους επαγγελματίες. Επιπλέον επέκταση μείωσης 50% σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και ειδικές πρόνοιες για ταξί ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας με κόστος 170 εκατ. ευρώ.

- Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στην Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη με κόστος 82 εκατ. ευρώ.
- Μείωση του φόρου εισοδήματος ακινήτων με εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή 25% (βάσει της μείωσης που έγινε το φορολογικό έτος 2026) με κόστος 90 εκατ. ευρώ.
- Απαλλαγή φόρου εισοδήματος από ιδρύματα και κληροδοτήματα (από τη μεταρρύθμιση που έγινε από το φορολογικό έτος 2026) με κόστος 43 εκατ. ευρώ.
- Μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000 με κόστος 87 εκατ. ευρώ.
- Για τον καθορισμό εξαρτώμενου τέκνου στη φορολογία εισοδήματος, δεν θα συνυπολογίζονται στα 3.000 ευρώ, εισοδήματα από συντάξεις θανάτου που λαμβάνει το τέκνο με κόστος 10 εκατ. ευρώ.

30 Νοεμβρίου 2027: Καταβολή επιστροφής ενοικίου (και διπλού ενοικίου για ιατρούς, νοσηλευτές και εκπαιδευτικούς) για το φορολογικό έτος 2026

30 Νοεμβρίου 2027: Καταβολή επιδόματος (400 ευρώ) σε συνταξιούχους, ΑΜΕΑ και ανασφάλιστες υπερήλικες

Τέλη Δεκεμβρίου 2027: Καταβολή αυξημένων συντάξεων Ιανουαρίου βάση πληθωρισμού και ΑΕΠ χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς

Δεκέμβριος 2027: Επίδομα εορτών Χριστουγέννων 500 ευρώ (μικτά) στους δημοσίους υπαλλήλους από τον Δεκέμβριο του 2027.

## Ανάλυση κυριότερων μέτρων

### **Α. Απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάσει κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για συνεπείς ελεύθερους επαγγελματίες**

Από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027), λαμβάνοντας υπόψη την πλήρη ανάπτυξη των ηλεκτρονικών φορολογικών εργαλείων, αλλά και ως κίνητρο επιβράβευσης των συνεπών ελευθέρων επαγγελματιών, επαγγελματίες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια θα απαλλάσσονται από τις ακόλουθες προσαυξήσεις που ισχύουν κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος:

(α) ποσού που ισούται με το δέκα τοις εκατό (10%) του ετήσιου κόστους που καταβάλλει ο υπόχρεος για τη μισθοδοσία του προσωπικού που απασχολεί και

β) ποσού που ανέρχεται στο πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού, κατά το οποίο ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τον μέσο όρο του ετήσιου κύκλου εργασιών του Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.).

Τα κριτήρια που θα πρέπει να πληρούν οι συνεπείς ελεύθεροι επαγγελματίες για να λάβουν την ανωτέρω απαλλαγή είναι τα ακόλουθα:

- (α) έχουν αποστείλει τα απαραίτητα στοιχεία στο myDATA για το εκάστοτε φορολογικό έτος,
- (β) εφόσον έχουν την υποχρέωση διασύνδεσης ταμειακών μηχανών και pos, έχουν ολοκληρώσει τη διασύνδεσή τους και παραμένουν συνδεδεμένοι ολόκληρο το εκάστοτε φορολογικό έτος,
- (γ) δεν τους έχει επιβληθεί πρόστιμο από τη φορολογική αρχή ή την αρχή επιθεώρησης εργασίας για τις χρήσεις των τελευταίων 5 φορολογικών ετών,
- (δ) έχουν υποβάλει το σύνολο των δηλώσεων ΦΠΑ και εισοδήματος που αφορούν τα τελευταία 5 φορολογικά έτη έως 31/12 του τελευταίου φορολογικού έτους, εφόσον είχαν κατά νόμο υποχρέωση να τις υποβάλουν.

#### Επιπλέον:

- Για εκμεταλλευτές ΤΑΞΙ το τεκμήριο μειώνεται αναλόγως του ποσοστού ιδιοκτησίας επί του οχήματος (έτσι εάν κάποιος έχει 50% ποσοστό συνιδιοκτησίας, τότε το τεκμήριο μειώνεται 50%). Επιπλέον εξαιρούνται των τεκμηρίων ανήλικα τέκνα έως 18 ετών που διαθέτουν άδεια ΤΑΞΙ (συνήθως λόγω θανάτου γονέα).
- Μειώνονται τα τεκμήρια κατά 50% σε οικισμούς με πληθυσμό έως 2.000 (από 1.500), εξαιρουμένων όσων βρίσκονται στην Περιφέρεια Αττικής (πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων) και ειδικά για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας σε οικισμούς με πληθυσμό έως 2.200 (από 1.700) κατοίκους (αφορά 131 νέους οικισμούς).

Με τις προσαυξήσεις βάση κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού επιβαρύνονται περίπου 156.000 ατομικές επιχειρήσεις (επιπλέον του τεκμαρτού εισοδήματος που προσδιορίζεται από τον κατώτατο μισθό και τις τριετίες). Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 170 εκατ. ευρώ για το πρώτο έτος εφαρμογής της απαλλαγής και 108 εκατ. ευρώ για τα έτη 2028 και επόμενα.

Σημειώνεται ότι συνολικά από τις 755.000 ατομικές επιχειρήσεις, υπόκεινται σε φορολογία λόγω δήλωσης εισοδημάτων χαμηλότερων του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος οι 427.000. Από αυτές οι 271.000 φορολογούνται μόνο με βάση τον κατώτατο μισθό πλέον τριετίες (με ετήσιο φόρο που κυμαίνεται από 1.476 ευρώ χωρίς τριετίες έως 2.249 με τρεις τριετίες για ελεύθερο επαγγελματία άνω των 30 χωρίς τέκνα και χαμηλότερα ή και μηδενικά ποσά για ελεύθερους επαγγελματίες με τέκνα ή κάτω των 30 ετών). Οι 156.000 επιχειρήσεις ωστόσο επιβαρύνονται με επιπλέον προσαυξήσεις λόγω κύκλου εργασιών ή μισθοδοσίας εργαζομένων που αυξάνουν σημαντικά τον υπολογιζόμενο φόρο (για 24.000 από αυτές η προσαύξηση είναι άνω των 2.000 ευρώ, ενώ για 3.000 από αυτές η προσαύξηση είναι άνω των 10.000 ευρώ).

Παράδειγμα 1: Ατομική επιχείρηση εστίασης (καφέ) που λειτουργεί 15 έτη, με 5 εργαζομένους και ετήσιο κόστος μισθοδοσίας 105.000 ευρώ. Το ελάχιστο καθαρό εισόδημα αντιστοιχεί σε 16.744 ευρώ (κατώτατος συν τριετίες) πλέον 10.500 ευρώ (10% της μισθοδοσίας του προσωπικού), σύνολο 27.244 ευρώ. Ο αναλογούν φόρος ανέρχεται σε 4.783 ευρώ. Με τη νέα ρύθμιση, το ελάχιστο καθαρό εισόδημα θα αντιστοιχεί σε 16.744 με αναλογούν φόρο 2.249 ευρώ, δηλαδή όφελος 2.534 ευρώ.

Παράδειγμα 2: Ατομική επιχείρηση λιανικού εμπορίου υποδημάτων που λειτουργεί 4 έτη, με 2 εργαζόμενους, ετήσιο κόστος μισθοδοσίας 21.000 ευρώ και κύκλο εργασιών 120.000 ευρώ (μέσος όρος ΚΑΔ 48.564 ευρώ). Το ελάχιστο καθαρό εισόδημα αντιστοιχεί σε 12.880 ευρώ, πλέον 2.100 (10% της μισθοδοσίας του προσωπικού), πλέον 3.572 (5% της διαφοράς του κύκλου εργασιών με τον μέσο τζίρο του ΚΑΔ), σύνολο 18.552 ευρώ. Ο αναλογούν φόρος ανέρχεται σε 2.610 ευρώ. Με τη νέα ρύθμιση, το ελάχιστο καθαρό εισόδημα θα αντιστοιχεί σε 12.880 με αναλογούν φόρο 1.476 ευρώ, δηλαδή όφελος 1.134 ευρώ.

Παράδειγμα 3: Λογιστής που έχει ατομική επιχείρηση 20 έτη χωρίς εργαζόμενους και κύκλο εργασιών 90.000 ευρώ (μέσος όρος ΚΑΔ 28.479 ευρώ). Το ελάχιστο καθαρό εισόδημα αντιστοιχεί σε 16.744 ευρώ (κατώτατος συν τριετίες) πλέον 3.076 ευρώ (5% της διαφοράς του κύκλου εργασιών με τον μέσο τζίρο του ΚΑΔ), σύνολο 19.820 ευρώ. Ο αναλογούν φόρος ανέρχεται σε 2.864 ευρώ. Με τη νέα ρύθμιση, το ελάχιστο καθαρό εισόδημα θα αντιστοιχεί σε 16.744 με αναλογούν φόρο 2.249 ευρώ, δηλαδή όφελος 615 ευρώ.

Το εύρος οφέλους και ο αντίστοιχος αριθμός των επιχειρήσεων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

**Πίνακας: Αριθμός ατομικών επιχειρήσεων και όφελος από την απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάση κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού στο ελάχιστο εισόδημα**

| Όφελος από την απαλλαγή από τις προσαυξήσεις βάση κύκλου εργασιών και μισθοδοσίας προσωπικού |                  |                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------|
| Μείωση Φόρου Από                                                                             | Μείωση Φόρου Έως | Αριθμός επιχειρήσεων |
| 0,01                                                                                         | 100              | 33.500               |
| 100,01                                                                                       | 200              | 19.168               |
| 200,01                                                                                       | 300              | 14.355               |
| 300,01                                                                                       | 500              | 21.164               |
| 500,01                                                                                       | 600              | 7.576                |
| 600,01                                                                                       | 1.000            | 18.066               |
| 1.000,01                                                                                     | 1.500            | 11.336               |
| 1.500,01                                                                                     | 2.000            | 6.657                |
| 2.000,01                                                                                     | 2.500            | 4.635                |
| 2.500,01                                                                                     | 3.000            | 3.402                |
| 3.000,01                                                                                     | 4.000            | 4.564                |
| 4.000,01                                                                                     | 5.000            | 2.768                |
| 5.000,01                                                                                     | 10.000           | 5.538                |
| 10.000,01                                                                                    | 15.000           | 1.961                |
| 15.000,01                                                                                    | 20.000           | 1.094                |
| >20.000                                                                                      |                  | 85                   |
| Σύνολο                                                                                       |                  | 155.869              |

Σημειώνεται ότι η ανωτέρω ρύθμιση ευνοεί ιδιαίτερα τις ατομικές επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζομένους, όπως το λιανεμπόριο και η εστίαση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΓΕΜΗ επί ενεργών επιχειρήσεων, 53.722 από τις 85.965 (62,5% του συνόλου) **επιχειρήσεων εστίασης** είναι ατομικές επιχειρήσεις και 99.518 από τις 141.616 (70,3% του συνόλου) **επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου** είναι ατομικές επιχειρήσεις.

Επιπλέον, οι ελεύθεροι επαγγελματίες το 2027 θα επωφεληθούν και από την μείωση του φόρου εισοδήματος που έγινε με τη μεταρρύθμιση της φορολογίας εισοδήματος το 2026.

Επιπροσθέτως από το φορολογικό έτος 2027 (δηλώσεις 2028) προβλέπεται η μείωση της προκαταβολής φόρου για τους ελεύθερους επαγγελματίες από το 55% στο 50% με δημοσιονομικό κόστος 82 εκατ. ευρώ.

Το ίδιο έτος (2028) οι τρίτεκνοι ελεύθεροι επαγγελματίες θα δουν σημαντική μείωση του φόρου με τον μηδενισμό της κλίμακας έως τα 20.000 ευρώ.

#### **B. Μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000**

Με την εν λόγω ρύθμιση μηδενίζεται ο συντελεστής του φόρου εισοδήματος για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ για όσους είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες-φυσικά πρόσωπα που έχουν

άνω του 50% του εισοδήματος από αγροτική δραστηριότητα, κατά αναλογία με ό,τι εφαρμόστηκε για τους νέους έως 25 ετών και για τους πολύτεκνους. Η μείωση του φόρου εφαρμόζεται από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027).

Η σημαντική μείωση του φόρου εισοδήματος των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, αποσκοπεί πέρα από την ενίσχυση του εισοδήματός τους, στην κινητροδότηση αφενός των σημερινών παραγωγών να παραμείνουν στον αγροτικό τομέα και αφετέρου στην προσέλκυση νέων αγροτών, με απώτερο στόχο την αύξηση της αγροτικής παραγωγής.

Σημειώνεται ότι τα εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα για όσους είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες-φυσικά πρόσωπα που έχουν άνω του 50% του εισοδήματος από αγροτική δραστηριότητα (245.907 φυσικά πρόσωπα) φορολογούνται σήμερα αυτοτελώς με την κλίμακα των μισθωτών.

Μειώσεις θα δουν 47.091 από τους 245.907 κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται για αγρότη χωρίς τέκνα από 8.633 ευρώ σε 22.204 ευρώ. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω 47 χιλιάδες αγρότες δηλώνουν περίπου 56% του συνολικού εισοδήματος (850 εκατ. από τα 1,5 δισ. ευρώ). Το μέγιστο ύψος οφέλους ανέρχεται σε 2.900 ευρώ.

Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 87 εκατ. ευρώ για το πρώτο έτος εφαρμογής της απαλλαγής και 56 εκατ. ευρώ για τα έτη 2028 και επόμενα.

Παράδειγμα 1: Αγρότης χωρίς τέκνα με ετήσιο εισόδημα 15.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 1.183 ευρώ και σήμερα μηδενίζεται.

Παράδειγμα 2: Αγρότης με δύο τέκνα με ετήσιο εισόδημα 20.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 1.540 ευρώ και σήμερα μηδενίζεται.

Παράδειγμα 3: Αγρότης χωρίς τέκνα με ετήσιο εισόδημα 30.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 5.083 ευρώ και τώρα θα πληρώνει 2.183 ευρώ, όφελος 2.900 ευρώ.

**Πίνακας: Αριθμός κατά κύριο επάγγελμα αγροτών ανάλογα με την κλίμακα εισοδήματος και μείωση φόρου (για αγρότες άνω των 30 ετών)**

| Κλίμακα<br>Εισοδήματος |       | Αριθμός αγροτών<br>Αριθμός τέκνων |       |       |       |     |        | Μείωση φόρου<br>Αριθμός τέκνων |   |   |   |    |
|------------------------|-------|-----------------------------------|-------|-------|-------|-----|--------|--------------------------------|---|---|---|----|
| Από                    | Έως   | 0                                 | 1     | 2     | 3     | 4+  | Σύνολο | 0                              | 1 | 2 | 3 | 4+ |
| 0,00                   | 1.000 | 55.235                            | 4.112 | 3.696 | 1.074 | 239 | 64.356 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 1.000,01               | 2.000 | 16.358                            | 1.977 | 1.756 | 512   | 131 | 20.734 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 2.000,01               | 3.000 | 15.376                            | 1.959 | 1.809 | 445   | 106 | 19.695 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 3.000,01               | 4.000 | 12.230                            | 1.743 | 1.569 | 430   | 81  | 16.053 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 4.000,01               | 5.000 | 11.738                            | 1.772 | 1.610 | 467   | 85  | 15.672 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 5.000,01               | 6.000 | 10.797                            | 1.692 | 1.625 | 420   | 101 | 14.635 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |
| 6.000,01               | 7.000 | 9.627                             | 1.682 | 1.575 | 395   | 95  | 13.374 | 0                              | 0 | 0 | 0 | 0  |

|           |        |        |       |       |     |    |        |        |        |        |        |   |
|-----------|--------|--------|-------|-------|-----|----|--------|--------|--------|--------|--------|---|
| 7.000,01  | 8.000  | 9.113  | 1.711 | 1.568 | 438 | 82 | 12.912 | 0      | 0      | 0      | 0      | 0 |
| 8.000,01  | 9.000  | 10.456 | 1.722 | 1.567 | 444 | 75 | 14.264 | -33    | 0      | 0      | 0      | 0 |
| 9.000,01  | 10.000 | 5.429  | 1.511 | 1.332 | 365 | 61 | 8.698  | -123   | 0      | 0      | 0      | 0 |
| 10.000,01 | 11.000 | 4.004  | 1.145 | 1.289 | 286 | 62 | 6.786  | -323   | -180   | 0      | 0      | 0 |
| 11.000,01 | 12.000 | 2.772  | 752   | 935   | 281 | 49 | 4.789  | -523   | -360   | -100   | 0      | 0 |
| 12.000,01 | 13.000 | 2.357  | 623   | 735   | 219 | 46 | 3.980  | -743   | -560   | -280   | 0      | 0 |
| 13.000,01 | 14.000 | 2.047  | 522   | 551   | 183 | 26 | 3.329  | -963   | -760   | -460   | 0      | 0 |
| 14.000,01 | 15.000 | 1.772  | 446   | 482   | 128 | 31 | 2.859  | -1.183 | -960   | -640   | -70    | 0 |
| 15.000,01 | 16.000 | 1.549  | 383   | 465   | 124 | 29 | 2.550  | -1.403 | -1.160 | -820   | -180   | 0 |
| 16.000,01 | 17.000 | 1.381  | 316   | 373   | 115 | 24 | 2.209  | -1.623 | -1.360 | -1.000 | -290   | 0 |
| 17.000,01 | 18.000 | 1.203  | 301   | 337   | 97  | 16 | 1.954  | -1.843 | -1.560 | -1.180 | -400   | 0 |
| 18.000,01 | 19.000 | 1.058  | 253   | 322   | 96  | 15 | 1.744  | -2.063 | -1.760 | -1.360 | -510   | 0 |
| 19.000,01 | 20.000 | 939    | 238   | 310   | 90  | 12 | 1.589  | -2.283 | -1.960 | -1.540 | -620   | 0 |
| 20.000,01 | 21.000 | 785    | 221   | 229   | 61  | 9  | 1.305  | -2.563 | -2.220 | -1.780 | -840   | 0 |
| 21.000,01 | 22.000 | 725    | 165   | 245   | 62  | 18 | 1.215  | -2.843 | -2.480 | -2.020 | -1.060 | 0 |
| 22.000,01 | 23.000 | 609    | 148   | 178   | 60  | 14 | 1.009  | -2.900 | -2.700 | -2.260 | -1.280 | 0 |
| 23.000,01 | 24.000 | 589    | 137   | 159   | 50  | 15 | 950    | -2.900 | -2.700 | -2.500 | -1.500 | 0 |
| 24.000,01 | 25.000 | 510    | 146   | 148   | 53  | 2  | 859    | -2.900 | -2.700 | -2.500 | -1.720 | 0 |
| 25.000,01 | 30.000 | 1.977  | 498   | 625   | 206 | 31 | 3.337  | -2.900 | -2.700 | -2.500 | 1.800  | 0 |
| 30.000,01 | 40.000 | 1.897  | 493   | 645   | 203 | 38 | 3.276  | -2.900 | -2.700 | -2.500 | 1.800  | 0 |
| >40.000   |        | 773    | 325   | 450   | 184 | 42 | 1.774  | -2.900 | -2.700 | -2.500 | 1.800  | 0 |

Σημειώνεται ότι από τον Νοέμβριο 2026 θα ισχύσει και η επιστροφή του ΕΦΚ του αγροτικού πετρελαίου στην αντλία, όπου η ωφέλεια για τους αγρότες θα αυξηθεί καθώς θα υπάρχει απαλλαγή και του ΦΠΑ που αντιστοιχεί στον ΕΦΚ (σύνολο 50,8 λεπτά εκ των οποίων 41 λεπτά το λίτρο ΕΦΚ και 9,8 λεπτά ΦΠΑ επί του ΕΦΚ).

#### Γ. Μείωση συντελεστή φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000 ευρώ

Με την εν λόγω ρύθμιση μηδενίζεται ο συντελεστής του φόρου εισοδήματος για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ για όσους έχουν τρία εξαρτώμενα τέκνα, κατά αναλογία με ό,τι εφαρμόστηκε για τους νέους έως 25 ετών και για τους πολύτεκνους. Η μείωση του φόρου εφαρμόζεται από το φορολογικό έτος 2027 (οι μισθωτοί θα δουν τις μειώσεις από 1/1/2027 και οι ελεύθεροι επαγγελματίες στις δηλώσεις του 2028).

Μειώσεις θα δουν 86.927 (εκ των οποίων 33.894 είναι ελεύθεροι επαγγελματίες) από τους 152.039 τρίτεκνους που βρίσκονται άνω του αφορολόγητου ορίου, το οποίο με τον μηδενισμό του συντελεστή αυξάνεται από 14.364 ευρώ σε 25.364 ευρώ. Το μέγιστο ύψος οφέλους ανέρχεται σε 1.800 ευρώ.

Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 55 εκατ. ευρώ για το πρώτο έτος εφαρμογής της απαλλαγής, 107 εκατ. ευρώ το 2028 και 90 εκατ. ευρώ το 2029 και τα επόμενα έτη.

Παράδειγμα 1: Τρίτεκνος μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 20.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 620 ευρώ και σήμερα μηδενίζεται.

Παράδειγμα 2: Τρίτεκνος μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 30.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 2.820 ευρώ και τώρα θα πληρώνει 1.020 ευρώ, όφελος 1.800 ευρώ.

Παράδειγμα 3: Τρίτεκνος ελεύθερος επαγγελματίας με ετήσιο εισόδημα 15.000 ευρώ. Πλήρωνε φόρο 1.350 ευρώ και τώρα μηδενίζεται.

**Πίνακας: Αριθμός τριτέκνων ανάλογα με την κλίμακα εισοδήματος και μείωση φόρου (για τριτέκνους άνω των 30 ετών)**

| Κλίμακα Εισοδήματος |        | Σύνολο τριτέκνων | Αριθμός μισθωτών με μείωση φόρου | Μείωση φόρου για μισθωτούς | Αριθμός ελευθέρων επαγγελματιών με μείωση φόρου | Μείωση φόρου για ελεύθερους επαγγελματίες |
|---------------------|--------|------------------|----------------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| Από                 | Έως    |                  |                                  |                            |                                                 |                                           |
| 0,00                | 1.000  | 14.993           | 0                                | 0                          | 4.905                                           | -90                                       |
| 1.000,01            | 2.000  | 4.080            | 0                                | 0                          | 1.182                                           | -180                                      |
| 2.000,01            | 3.000  | 4.299            | 0                                | 0                          | 850                                             | -270                                      |
| 3.000,01            | 4.000  | 4.124            | 0                                | 0                          | 769                                             | -360                                      |
| 4.000,01            | 5.000  | 4.834            | 0                                | 0                          | 767                                             | -450                                      |
| 5.000,01            | 6.000  | 4.838            | 0                                | 0                          | 736                                             | -540                                      |
| 6.000,01            | 7.000  | 4.472            | 0                                | 0                          | 743                                             | -630                                      |
| 7.000,01            | 8.000  | 4.655            | 0                                | 0                          | 977                                             | -720                                      |
| 8.000,01            | 9.000  | 4.376            | 0                                | 0                          | 624                                             | -810                                      |
| 9.000,01            | 10.000 | 5.162            | 0                                | 0                          | 762                                             | -900                                      |
| 10.000,01           | 11.000 | 5.575            | 0                                | 0                          | 918                                             | -990                                      |
| 11.000,01           | 12.000 | 7.060            | 0                                | 0                          | 1.346                                           | -1.080                                    |
| 12.000,01           | 13.000 | 6.940            | 0                                | 0                          | 1.223                                           | -1.170                                    |
| 13.000,01           | 14.000 | 7.183            | 0                                | 0                          | 1.688                                           | -1.260                                    |
| 14.000,01           | 15.000 | 7.053            | 5.186                            | -70                        | 1.866                                           | -1.350                                    |
| 15.000,01           | 16.000 | 7.565            | 4.916                            | -180                       | 2.645                                           | -1.440                                    |
| 16.000,01           | 17.000 | 5.899            | 4.826                            | -290                       | 1.072                                           | -1.530                                    |
| 17.000,01           | 18.000 | 5.848            | 4.988                            | -400                       | 860                                             | -1.620                                    |
| 18.000,01           | 19.000 | 5.445            | 4.739                            | -510                       | 704                                             | -1.710                                    |
| 19.000,01           | 20.000 | 4.849            | 4.130                            | -620                       | 719                                             | -1.800                                    |
| 20.000,01           | 21.000 | 4.007            | 3.460                            | -840                       | 547                                             | -1.800                                    |
| 21.000,01           | 22.000 | 3.382            | 2.877                            | -1.060                     | 504                                             | -1.800                                    |
| 22.000,01           | 23.000 | 2.787            | 2.333                            | -1.280                     | 454                                             | -1.800                                    |
| 23.000,01           | 24.000 | 2.394            | 1.950                            | -1.500                     | 444                                             | -1.800                                    |
| 24.000,01           | 25.000 | 1.943            | 1.540                            | -1.720                     | 403                                             | -1.800                                    |
| 25.000,01           | 30.000 | 6.277            | 4.609                            | -1.800                     | 1.666                                           | -1.800                                    |
| 30.000,01           | 40.000 | 5.402            | 3.541                            | -1.800                     | 1.861                                           | -1.800                                    |
| >40.000             |        | 6.597            | 3.938                            | -1.800                     | 2.659                                           | -1.800                                    |

#### Δ. Αυξήσεις αποδοχών συνταξιούχων

Από τον Νοέμβριο 2026 αυξάνεται σε 400 ευρώ από 300 καθαρά η ετήσια οικονομική ενίσχυση και διευρύνεται στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών. Το ίδιο ποσό θα λαμβάνουν οι

συνταξιούχοι άνω των 60 που λαμβάνουν μόνο σύνταξη θανάτου, τα άτομα με αναπηρία ανεξαρτήτου ηλικίας και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες.

Συνολικά δικαιούχοι θα είναι 2,2 εκατ. πολίτες (επιπλέον 270.000 συνταξιούχοι σε σχέση με την ανακοίνωση του Απριλίου) και το συνολικό ετήσιο δημοσιονομικό κόστος της ενίσχυσης ανέρχεται σε 879 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικά η εξέλιξη του επιδόματος και των δικαιούχων παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

**Πίνακας: Διαμόρφωση οικονομικής ενίσχυσης Νοεμβρίου σε συνταξιούχους, άτομα με αναπηρία και ανασφάλιστους υπερήλικες**

| Κατηγορία δικαιούχων                                                                                             | Ενίσχυση<br>Νοεμβρίου 2025 |                            | Ενίσχυση<br>Νοεμβρίου 2026<br>όπως έχει<br>θεσμοθετηθεί μετά<br>τις ανακοινώσεις<br>του Απριλίου 2026 |                            | Ενίσχυση<br>Νοεμβρίου 2026<br>με επέκταση σε<br>όλους τους<br>συνταξιούχους<br>άνω των 65 |                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
|                                                                                                                  | Δικαιού<br>χοι             | Κόστος<br>(με 250<br>ευρώ) | Δικαιού<br>χοι                                                                                        | Κόστος<br>(με 300<br>ευρώ) | Δικαιού<br>χοι                                                                            | Κόστος<br>(με 400<br>ευρώ) |
| Συνταξιούχοι άνω των 65, πλην δικαιούχων αναπηρικών συντάξεων και αναπηρικών επιδομάτων                          | 1.063.169                  | 266                        | 1.507.722                                                                                             | 452                        | 1.779.112                                                                                 | 712                        |
| Συνταξιούχοι 61-65 που λαμβάνουν σύνταξη θανάτου, πλην δικαιούχων αναπηρικών συντάξεων και αναπηρικών επιδομάτων | 0                          | 0                          | 19.753                                                                                                | 6                          | 19.753                                                                                    | 8                          |
| Δικαιούχοι αναπηρικών συντάξεων και αναπηρικών επιδομάτων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ                       | 178.113                    | 45                         | 176.578                                                                                               | 53                         | 176.578                                                                                   | 71                         |
| Δικαιούχοι αναπηρικών επιδομάτων ΟΠΕΚΑ                                                                           | 164.073                    | 41                         | 171.738                                                                                               | 52                         | 171.738                                                                                   | 69                         |
| Δικαιούχοι επιδομάτων ανασφάλιστων υπερηλίκων                                                                    | 46.891                     | 12                         | 49.570                                                                                                | 15                         | 49.570                                                                                    | 20                         |
| <b>Σύνολο</b>                                                                                                    | <b>1.452.246</b>           | <b>363</b>                 | <b>1.925.361</b>                                                                                      | <b>578</b>                 | <b>2.196.751</b>                                                                          | <b>879</b>                 |

Επιπλέον οι συνταξιούχοι από 1/1/2027 θα λάβουν αύξηση των συντάξεων με βάση το μέσο όρο του πληθωρισμού και του ΑΕΠ, χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς. Συνεπώς αύξηση θα λάβει το σύνολο των συνταξιούχων. Με βάση τις εκτιμήσεις του Απριλίου 2026 που ενσωματώθηκαν στην ετήσια έκθεση προόδου του Μεσοπρόθεσμου, η αύξηση υπολογίζεται σε 2,6% και το αναλογούν δημοσιονομικό κόστος σε 750 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι το οριστικό

ποσοστό αύξησης θα καθοριστεί με βάση τις μακροοικονομικές εκτιμήσεις του τελικού σχεδίου του Προϋπολογισμού που θα κατατεθεί τον Νοέμβριο 2026.

Σημειώνεται ότι οι συντάξεις έχουν αυξηθεί βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού κατά 7,75% το 2023, 3,0% το 2024, 2,4% το 2025 και 2,4% το 2026. Σωρευτική αύξηση 2023-2026 16,4%, με συνολικό ετήσιο κόστος 2,5 δισ. ευρώ. Με την αύξηση του Ιανουαρίου του 2027 η σωρευτική αύξηση από το 2023 θα φτάσει το 19% με ετήσιο δημοσιονομικό κόστος περί τα 3,25 δισ. ευρώ. Οι συντάξεις θα συνεχίζουν να αυξάνονται κάθε έτος χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς με το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος να αυξάνεται κατά επιπλέον περίπου 2,7 δισ. ευρώ το 2030 σε σχέση με το 2026.

Επιπροσθέτως, όπως έχει ανακοινωθεί καταργείται η μείωση κατά 50% των συντάξεων λόγω θανάτου μετά την πάροδο της τριετίας και συνεχίζει να καταβάλλεται η εθνική σύνταξη λόγω θανάτου σε περιπτώσεις δικαιούχων που λαμβάνουν και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα. Το δημοσιονομικό κόστος από τις αυξήσεις που θα λάβουν οι περίπου 8.500 συνταξιούχοι του δημοσίου που είχε εφαρμοστεί η περικοπή εκτιμάται σε 48 εκατ. ευρώ ετησίως.

#### Ενδεικτικά παραδείγματα

- Συνταξιούχος με 10.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα **823 ευρώ** θα λάβει 208 ευρώ καθαρά από την αύξηση βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού και 400 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου, σύνολο **608 ευρώ** καθαρά ετησίως.
- Συνταξιούχος με 14.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα **1086 ευρώ** θα λάβει 284 ευρώ καθαρά από την αύξηση βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού και 400 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου, σύνολο **684 ευρώ** καθαρά ετησίως.
- Συνταξιούχος με 20.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα **1476 ευρώ** θα λάβει 374 ευρώ καθαρά από την αύξηση βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού και 400 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου, σύνολο **774 ευρώ** καθαρά ετησίως.
- Συνταξιούχος με 24.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα **1716 ευρώ** θα λάβει 449 ευρώ καθαρά από την αύξηση βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού και 400 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου, σύνολο **849 ευρώ** καθαρά ετησίως.

#### Ε. Αυξήσεις αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων

Από τον Δεκέμβριο του 2027 καθιερώνεται επίδομα εορτών Χριστουγέννων για τους δημόσιους υπαλλήλους ύψους 500 ευρώ μικτά. Το επίδομα προσμετράται στις τακτικές αποδοχές και μετρά στις συντάξιμες αποδοχές. Για δημόσιους υπαλλήλους που υπηρετούν μέρος του έτους το επίδομα καταβάλλεται αναλογικά για τους μήνες που υπηρετούν από 1/1/2027. Το δημοσιονομικό κόστος για τους περίπου 720.000 δημοσίου υπαλλήλους που καλύπτεται από

τον κρατικό προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών, εκτιμάται ετησίως σε 433 εκατ. ευρώ.

Το καθαρό ποσό κυμαίνεται από 257 έως 389 ευρώ ανάλογα με την κατηγορία και παρουσιάζεται στη συνέχεια.

**Πίνακας: Καθαρό ποσό επιδόματος Χριστουγέννων Δημοσίων Υπαλλήλων**

| Κατηγορία                                           | Καθαρό ποσό επιδόματος Χριστουγέννων |     |     |     |     |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------|-----|-----|-----|-----|
|                                                     | Αριθμός τέκνων                       |     |     |     |     |
| Άνω των 30 ετών με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως: | 0                                    | 1   | 2   | 3   | 4+  |
|                                                     | 15.000                               | 311 | 319 | 327 | 389 |
|                                                     | 20.000                               | 311 | 319 | 327 | 389 |
|                                                     | 30.000                               | 288 | 296 | 303 | 311 |
|                                                     | 40.000                               | 257 | 257 | 257 | 257 |
| 26-30 ετών με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως:      | 15.000                               | 354 | 354 | 354 | 389 |
|                                                     | 20.000                               | 354 | 354 | 354 | 389 |
|                                                     | 30.000                               | 288 | 296 | 303 | 311 |
|                                                     | 40.000                               | 257 | 257 | 257 | 257 |
| έως 25 ετών με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως:     | 15.000                               | 389 | 389 | 389 | 389 |
|                                                     | 20.000                               | 389 | 389 | 389 | 389 |
|                                                     | 30.000                               | 288 | 296 | 303 | 311 |
|                                                     | 40.000                               | 257 | 257 | 257 | 257 |

Επιπλέον οι δημόσιοι υπάλληλοι θα λάβουν αυξήσεις στις αποδοχές τους βάση του κατώτατου μισθού, που αναμένεται να διαμορφωθεί σε 1.000 ευρώ έως τον Ιανουάριο του 2028 από 920 ευρώ σήμερα, μέσω διαδοχικών αυξήσεων τον Απρίλιο του 2027 και τον Ιανουάριο του 2028. **Το ανωτέρω σηματοδοτεί ότι οι αποδοχές θα αυξηθούν κατά 80 ευρώ μικτά μηνιαίως ή 960 ευρώ ετησίως έως τον Ιανουάριο του 2028.**

**Ενδεικτικά παραδείγματα**

Υπό την υπόθεση ότι οι αποδοχές θα αυξηθούν κατά 40 ευρώ μικτά τον Απρίλιο του 2027 και επιπλέον 40 ευρώ τον Ιανουάριο του 2028, οι δημόσιοι υπάλληλοι σε συνδυασμό με το επίδομα Χριστουγέννων θα λάβουν τις ακόλουθες αυξήσεις:

- Δημόσιος υπάλληλος 40 ετών με δύο παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 2.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε **1.447 ευρώ καθαρά**: Το 2027 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά 562 ευρώ καθαρά, 327 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 235 ευρώ (26 καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου. Το 2028 θα λάβει

επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά **964 ευρώ καθαρά**, 327 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 637 ευρώ (52 καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου.

- Δημόσιος υπάλληλος 29 ετών χωρίς παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 1.500 ευρώ που αντιστοιχεί σε **1.123 ευρώ καθαρά**: Το 2027 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά 609 ευρώ καθαρά, 354 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 255 ευρώ (28 καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου. Το 2028 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά **1.033 ευρώ καθαρά**, 354 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 679 ευρώ (57 καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου.
- Δημόσιος υπάλληλος 55 ετών χωρίς παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 3.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε **1.956 ευρώ καθαρά**: Το 2027 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά 495 ευρώ καθαρά, 288 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 207 ευρώ (23 καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου. Το 2028 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά **841 ευρώ καθαρά**, 288 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 553 ευρώ (46 καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου.
- Δημόσιος υπάλληλος 24 ετών χωρίς παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 1.200 ευρώ που αντιστοιχεί σε **933 ευρώ καθαρά**: Το 2027 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά 669 ευρώ καθαρά, 389 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 280 ευρώ (31 καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου. Το 2028 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά **1.136 ευρώ καθαρά**, 389 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 747 ευρώ (62 καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου.
- Δημόσιος υπάλληλος 49 ετών με τρία παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 2.500 ευρώ που αντιστοιχεί σε **1.832 ευρώ καθαρά**: Το 2027 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά 1.944 ευρώ καθαρά, 311 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 280 ευρώ (31 καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου, πλέον 1.353 ευρώ από τον μείωση του φόρου. Το 2028 θα λάβει επιπλέον σε σχέση με φέτος συνολικά **2.411 ευρώ καθαρά**, 311 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων, πλέον 747 ευρώ (62 καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου, πλέον 1.353 ευρώ από τον μείωση του φόρου.

#### **ΣΤ. Αύξηση κατώτατου μισθού και μείωση ασφαλιστικών εισφορών για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα**

Ο κατώτατος μισθός αναμένεται να αυξηθεί σε 1.000 ευρώ (1.300 ευρώ με τις τριετίες) έως το 2028 από 920 ευρώ σήμερα, μέσω δύο αυξήσεων που θα λάβουν χώρα τον Απρίλιο του 2027

και τον Ιανουάριο του 2028. Η συνολική αύξηση από το 2021 που ο κατώτατος ανέρχονταν στα 650 ευρώ θα ανέρχεται σε 54%.

Παράλληλα από την 1<sup>η</sup> Απριλίου μειώνονται κατά 0,5% οι ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, με δημοσιονομικό κόστος 163 εκατ. ευρώ για το 2027 και 218 εκατ. ευρώ για το 2028. Η μείωση των εισφορών θα γίνει από το σκέλος των κρατήσεων υπέρ ΔΥΠΑ, ενώ το αναλογούν κόστος θα καλυφθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω μόνιμης αύξησης της επιχορήγησης προς τη ΔΥΠΑ. Το σύνολο της μείωσης θα γίνει από τις ασφαλιστικές εισφορές που παρακρατούνται από τον εργαζόμενο έτσι ώστε οι μισθωτοί να λάβουν το σύνολο του οφέλους από την μείωση των εισφορών. Μετά την εν λόγω μείωση οι συνολικές ασφαλιστικές εισφορές στον ιδιωτικό τομέα θα έχουν μειωθεί από 40,56% το 2019 σε 34,66% το 2027, δηλαδή κατά 5,9 μονάδες. Οι εισφορές του εργαζομένου θα έχουν μειωθεί από 15,75% σε 12,87% και του εργοδότη από 24,81% σε 21,79%. Οι διαδοχικές μειώσεις παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

#### Πίνακας: Μειώσεις ασφαλιστικών εισφορών 2019-2027

| Έτος Μείωσης | Εισφορά εργαζομένου | Εισφορά εργοδότη | Σύνολο        |
|--------------|---------------------|------------------|---------------|
| 2019         | <b>15,75%</b>       | <b>24,81%</b>    | <b>40,56%</b> |
| 2020         | 15,33%              | 24,33%           | 39,66%        |
| 2021         | 14,12%              | 22,54%           | 36,66%        |
| 2022         | 13,87%              | 22,29%           | 36,16%        |
| 2025         | 13,37%              | 21,79%           | 35,16%        |
| 2027         | <b>12,87%</b>       | <b>21,79%</b>    | <b>34,66%</b> |

#### Ενδεικτικά παραδείγματα

Υπό την υπόθεση ότι ο κατώτατος θα αυξηθεί κατά 40 ευρώ τον Απρίλιο του 2027 και επιπλέον 40 ευρώ τον Ιανουάριο του 2028, σε συνδυασμό με τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών από τον Απρίλιο του 2027:

- Για ένα νέο 23 ετών χωρίς τριετίες, θα αυξηθεί ο μικτός μισθός από 920 σε 960 ευρώ τον Απρίλιο του 2027 (με μειωμένες κατά 0,5% τις ασφαλιστικές εισφορές) και σε 1.000 ευρώ τον Ιανουάριο του 2028. Ο καθαρός μισθός θα αυξηθεί από **797** σε 836 ευρώ τον Απρίλιο του 2027 και **871 ευρώ** τον Ιανουάριο 2028. Συνολικά, σε σχέση με φέτος θα λάβει επιπλέον 414 ευρώ το 2027 και **1040 ευρώ καθαρά** το 2028.
- Για έναν μισθωτό 34 ετών με τρεις τριετίες χωρίς τέκνα, θα αυξηθεί ο μικτός μισθός από 1.196 σε 1.248 ευρώ τον Απρίλιο του 2027 (με μειωμένες κατά 0,5% τις ασφαλιστικές εισφορές) και σε 1.300 ευρώ τον Ιανουάριο του 2028. Ο καθαρός μισθός θα αυξηθεί από

**959** σε 999 ευρώ τον Απρίλιο του 2027 και **1.035 ευρώ** τον Ιανουάριο 2028. Συνολικά, σε σχέση με φέτος θα λάβει επιπλέον 420 ευρώ το 2027 και **1055 ευρώ καθαρά** το 2028.

- Για έναν μισθωτό 45 ετών με τρία τέκνα και μικτό μισθό 2.000 ευρώ. Ο καθαρός μισθός θα αυξηθεί από **1621** σε 1.733 ευρώ από τον Ιανουάριο 2027 λόγω μηδενισμού του φόρου και σε **1.743 ευρώ** από τον Απρίλιο του 2027 λόγω μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών. Συνολικά, σε σχέση με φέτος θα λάβει επιπλέον **1.673 ευρώ καθαρά** το 2027.
- Για έναν μισθωτό 40 ετών με ένα τέκνο και μικτό μηνιαίο μισθό 3.000 ευρώ, ο καθαρός μισθός θα αυξηθεί από 2.109 σε 2.119 ευρώ καθαρά από τον Απρίλιο 2027 λόγω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών. Ωστόσο σημειώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις επιχειρήσεων η αύξηση του κατώτατου συμπαρασύρει αυξήσεις και σε υψηλότερα μισθολογικά κλιμάκια.

## Ζ. Μειώσεις φόρων για τις επιχειρήσεις

### Θέσπιση επιταχυνόμενων αποσβέσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό

Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα επί του οποίου υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Σήμερα το κόστος κτήσης ή κατασκευής, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους βελτίωσης, ανανέωσης και ανακατασκευής καθώς και αποκατάστασης του περιβάλλοντος αποσβένεται, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

### Πίνακας: Υφιστάμενοι συντελεστές απόσβεσης και χρόνος απόσβεσης

| Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης                                                                                                                                                                          | Συντελεστής απόσβεσης | Έτη απόσβεσης |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------|
| Κτίρια, κατασκευές, εγκαταστάσεις, βιομηχανικές και ειδικές εγκαταστάσεις, μη κτιριακές εγκαταστάσεις, αποθήκες και σταθμοί, περιλαμβανομένων των παραρτημάτων τους (και ειδικών οχημάτων φορτοεκφόρτωσης) | 4%                    | 25,0          |
| Κατασκευές και εγκαταστάσεις για τη φόρτιση οχημάτων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO <sub>2</sub> /χλμ                                                                                             | 100%                  | 1,0           |
| Εδαφικές εκτάσεις που χρησιμοποιούνται σε εξόρυξη και λατομεία, εκτός αν χρησιμοποιούνται για τις υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης                                                                   | 5%                    | 20,0          |
| Αεροσκάφη, σιδηροδρομικοί συρμοί, πλοία και σκάφη εκτός από μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO <sub>2</sub> /χλμ.                                                       | 5%                    | 20,0          |
| <b>Μηχανήματα, εξοπλισμός εκτός Η/Υ και λογισμικού</b>                                                                                                                                                     | <b>10%</b>            | <b>10,0</b>   |
| Μέσα μεταφοράς ατόμων εκτός από τα μέσα μεταφοράς μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO <sub>2</sub> /χλμ.                                                                                               | 16%                   | 6,3           |
| Μέσα μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων                                                                                                                                                                      | 50%                   | 2,0           |
| Μέσα μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO <sub>2</sub> /χλμ.                                                                                                                                       | 25%                   | 4,0           |
| Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων εκτός από μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO <sub>2</sub> /χλμ.                                                                               | 12%                   | 8,3           |

|                                                                                                                   |     |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------|
| Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων μηδενικών ρύπων                                                                       | 50% | 2,0  |
| Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO2/χλμ.                                                     | 25% | 4,0  |
| Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων                                                                     | 50% | 2,0  |
| Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO2/χλμ.                                                   | 25% | 4,0  |
| Άυλα στοιχεία και δικαιώματα, έξοδα πολυετούς απόσβεσης (εκτός εάν προκύπτει συμβατικά διαφορετική διάρκεια ζωής) | 10% | 10,0 |
| Εξοπλισμός Η/Υ, κύριος και περιφερειακός, και λογισμικό                                                           | 20% | 5,0  |
| Λοιπά πάγια στοιχεία της επιχείρησης                                                                              | 10% | 10,0 |
| Εξοπλισμός και όργανα, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.     | 40% | 2,5  |

Με τη νέα ρύθμιση το κόστος κτήσης ή κατασκευής, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους βελτίωσης, ανανέωσης και ανακατασκευής Μηχανημάτων και εξοπλισμού (εκτός Η/Υ και λογισμικού που αποσβένεται σε 5 έτη), θα αποσβένεται σε 6 έτη (αντί για 10 έτη) με επιταχυνόμενο ρυθμό ως εξής: 1ο έτος: 10%, 2ο έτος 10%, 3ο έτος 15%, 4ο έτος 15%, 5ο έτος 25% και 6ο έτος 25%. Οι νέοι συντελεστές απόσβεσης θα ισχύσουν για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1/1/2027 και εφεξής.

Με αυτόν τον τρόπο κινητροδοτούνται και επιταχύνονται οι επενδύσεις σε Μηχανολογικό εξοπλισμό, καθώς αυτές θα αποσβένονται σε 6 αντί για 10 έτη, με αντίστοιχη ωφέλεια στο φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων. Επιπλέον η επιταχυνόμενη απόσβεση είναι πιο αντιπροσωπευτική της προοδευτικά αυξανόμενης απομείωσης της αξίας των μηχανημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Με βάση τα στοιχεία επενδύσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό από ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτιμώνται με βάση τις μακροοικονομικές προβλέψεις να ανέλθουν σε περίπου 9,7 δισ. ευρώ το έτος 2027, σε συνδυασμό με τα φορολογικά στοιχεία περί κερδοφορίας επιχειρήσεων, η ανωτέρω ρύθμιση αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση της βεβαίωσης του φόρου νομικών προσώπων κατά 48 εκατ. το 2030, 125 εκατ. το 2031, 299 εκατ. το 2032, 530 εκατ. το 2033, 523 εκατ. το 2034, 368 εκατ. το 2035, 213 εκατ. το 2036 και 59 εκατ. το 2037. Ωστόσο η ανωτέρω εκτίμηση αποτελεί στατική εκτίμηση χωρίς αλλαγή στη συμπεριφορά των επιχειρήσεων. Σε περίπτωση επιτάχυνσης των επενδύσεων αναμένονται επιπλέον έσοδα από την ανάπτυξη της οικονομίας.

Παράδειγμα: Επιχείρηση προβαίνει το 2027 σε αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού ύψους 100.000 ευρώ. Με την υφιστάμενη μέθοδο απόσβεσης θα αφαιρούνταν από τα έξοδα της επιχείρησης 10.000 ευρώ ετησίως και θα είχε μείωση φόρου (με 22% συντελεστή) 2.200 ευρώ ετησίως. Με τη νέα μέθοδο θα έχει μείωση φόρου 2.200 ευρώ τα έτη 2028 και 2029, 3.300 ευρώ τα έτη 2030 και 2031 και 5.500 ευρώ τα έτη 2032 και 2033.

## **Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος ξεκινώντας από την Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη.**

Καταργείται από το 2027 (φορολογικό έτος 2026), το τέλος επιτηδεύματος για τις έδρες και τα υποκαταστήματα νομικών προσώπων που βρίσκονται εκτός της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων που καταργείται και εκεί). Επιπλέον το 2028 (φορολογικό έτος 2027) μειώνεται κατά 50% το τέλος επιτηδεύματος και στην Περιφέρεια Αττικής και το 2029 (φορολογικό έτος 2028) καταργείται.

Το κόστος, λαμβάνοντας υπόψη τον ρυθμό εισπραξιμότητας, εκτιμάται σε 82 εκατ. ευρώ το 2027, 138 εκατ. ευρώ το 2028, 195 εκατ. ευρώ το 2029 και 201 εκατ. ευρώ το 2030.

Σημειώνεται ότι το 2025 τέλος επιτηδεύματος βεβαιώθηκε σε 245.003 νομικά πρόσωπα εκ των οποίων περίπου τα μισά (121.922) έχουν έδρα εκτός Αττικής.

Παράδειγμα 1: Επιχείρηση με έδρα στη Λάρισα χωρίς υποκατάστημα. Το 2026 πλήρωσε τέλος επιτηδεύματος 800 ευρώ. Το 2027 καταργείται.

Παράδειγμα 2: Επιχείρηση με έδρα και ένα υποκατάστημα στη Θεσσαλονίκη. Το 2026 πλήρωσε τέλος επιτηδεύματος 1.600 ευρώ. Το 2027 καταργείται.

Παράδειγμα 3: Επιχείρηση με έδρα στο Ηράκλειο και δύο υποκαταστήματα, ένα στα Χανιά και ένα στο Ρέθυμνο. Το 2026 πλήρωσε τέλος επιτηδεύματος 2.000 ευρώ. Το 2027 καταργείται.

Παράδειγμα 4: Επιχείρηση με έδρα στην Αθήνα και δύο υποκαταστήματα ένα στη Θεσσαλονίκη και ένα στην Πάτρα. Το 2026 πλήρωσε τέλος επιτηδεύματος 2.200 ευρώ. Το 2027 θα πληρώσει 1.000 ευρώ, το 2028 500 ευρώ και το 2029 μηδέν.

Παράδειγμα 5: Επιχείρηση με έδρα στην Θεσσαλονίκη και ένα υποκατάστημα στην Αθήνα. Το 2026 πλήρωσε τέλος επιτηδεύματος 1.600 ευρώ. Το 2027 θα πληρώσει 600 ευρώ, το 2028 300 ευρώ και το 2029 μηδέν.

Σημειώνεται ότι σήμερα το τέλος επιτηδεύματος ορίζεται σε:

α) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους, σε 800 ευρώ ετησίως,

β) αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους, σε 400 ευρώ ετησίως,

γ) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, σε 1.000 ευρώ ετησίως,

δ) αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, σε 500 ευρώ ετησίως,

ε) για κάθε υποκατάστημα που συνιστάται από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε 600 ευρώ ετησίως και για κάθε υποκατάστημα που συστήνεται από αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία σε 300 ευρώ ετησίως.

Από την καταβολή του τέλους επιτηδεύματος σήμερα εξαιρούνται: α) οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι σχολικοί συνεταιρισμοί, οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με τη μορφή Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης ή Συνεταιρισμού Εργαζομένων, β) τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που βρίσκονται σε εκκαθάριση, πτώχευση ή αδράνεια, γ) τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους και δ) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, που αυξάνουν κατά τρία δωδέκατα (3/12) τουλάχιστον τον μέσο αριθμό εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης σε ένα έτος, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, υπό την προϋπόθεση ότι τα ακαθάριστα έσοδά τους κατά το φορολογικό έτος για το οποίο χορηγείται η εξαίρεση δεν υπερβαίνουν τα δύο εκατομμύρια ευρώ.

#### **Μείωση προκαταβολής φόρου κατά 5% ετησίως στα νομικά πρόσωπα από το φορολογικό έτος 2028 (δηλώσεις 2029) και κάθε έτος μέχρι να φτάσει στο 50% από 80% σήμερα**

Από τις φορολογικό έτος 2028 (δηλώσεις 2029) στόχος είναι να μειώνεται η προκαταβολή φόρου των νομικών προσώπων κατά 5% ετησίως και για 6 έτη, μέχρι να φτάσει στο 50% το φορολογικό έτος 2033 (δηλώσεις 2034). Με αυτόν τον τρόπο θα εξισωθεί η προκαταβολή φόρου των νομικών προσώπων με αυτή των ατομικών επιχειρήσεων, η οποία θα έχει ήδη μειωθεί κατά το φορολογικό έτος 2027 στο 50% (από 55% σήμερα). Συνεπώς η προκαταβολή φόρου νομικών προσώπων αναμένεται να διαμορφωθεί όπως αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

#### **Πίνακας: Διαμόρφωση προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων**

| Φορολογικό έτος | Έτος δηλώσεων | Προκαταβολή φόρου νομικών προσώπων |
|-----------------|---------------|------------------------------------|
| 2027            | 2028          | 80%                                |
| 2028            | 2029          | 75%                                |
| 2029            | 2030          | 70%                                |
| 2030            | 2031          | 65%                                |
| 2031            | 2032          | 60%                                |
| 2032            | 2033          | 55%                                |
| 2033            | 2034          | 50%                                |

Η μείωση της προκαταβολής φόρου αποτελεί κίνητρο για την επέκταση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων, καθώς σήμερα σε οποιαδήποτε αύξηση καθαρού εισοδήματος πληρώνεται ο φόρος που αναλογεί για το εκάστοτε φορολογικό έτος πλέον 80%. Επιπλέον η μείωση της προκαταβολής ενισχύει τη ρευστότητα των επιχειρήσεων, ενώ μέσω της σταδιακής μείωσης ο φόρος που θα καταβάλουν οι επιχειρήσεις από το 2029 έως το 2034 στη πράξη θα είναι μειωμένος κατά 5%. Σημειώνεται ότι η προκαταβολή φόρου παραμένει 100% όπως ισχύει και σήμερα για τα τραπεζικά ιδρύματα.

Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 373 εκατ. ευρώ το 2029, 394 εκατ. το 2030 και αυξανόμενο κατά περίπου 23 εκατ. ευρώ ετησίως έως το 2034 οπότε αναμένεται να διαμορφωθεί σε περίπου 483 εκατ. ευρώ.

**Παράδειγμα 1 (επιχείρηση με σταθερά κέρδη):** Επιχείρηση που έχει κέρδη 100.000 ευρώ σταθερά. Με τη μείωση 5% ετησίως της προκαταβολής θα έχει μείωση φόρου 1.100 ευρώ για τα έτη δηλώσεων από το 2029 έως το 2034.

**Παράδειγμα 2 (επιχείρηση με αυξανόμενα κέρδη):** Επιχείρηση που έχει κέρδη 100.000 ευρώ και τα οποία αυξάνονται 10.000 ευρώ ετησίως. Με τη μείωση 5% ετησίως των συντελεστών θα έχει μείωση φόρου 1.210 ευρώ το 2029, 1.430 το 2030, 1.650 το 2031, 1.870 το 2032, 2.090 το 2033, 2.310 το 2034, ενώ ακόμα και μετά τη πέρας της μείωσης των συντελεστών ο φόρος που θα καταβάλει το 2035 καθώς και τα επόμενα έτη θα είναι μικρότερος (κατά 660 ευρώ), καθώς επί της αύξησης θα προκαταβάλει φόρο 50% αντί για 80%.

**Πίνακας: Παραδείγματα μείωσης φόρου με εφαρμογή σταδιακής μείωσης προκαταβολής φόρου 5% ετησίως**

| Φορολ<br>ογικό<br>έτος | Έτος<br>δηλώσ<br>ων | Σταθερό<br>κέρδος | Φόρος<br>που<br>καταβάλ<br>εται<br>σήμερα | Φόρος<br>που θα<br>καταβλη<br>θεί | Μείωση<br>φόρου | Αυξανό<br>μενο<br>κέρδος | Φόρος<br>που<br>καταβάλ<br>εται<br>σήμερα | Φόρος<br>που θα<br>καταβλη<br>θεί | Μείωση<br>φόρου |
|------------------------|---------------------|-------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------|--------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------|
| 2027                   | 2028                | 100.000           | 22000                                     | 22000                             |                 | 100.000                  | 22000                                     | 22000                             |                 |
| 2028                   | 2029                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 110.000                  | 25960                                     | 24750                             | -1210           |
| 2029                   | 2030                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 120.000                  | 28160                                     | 26730                             | -1430           |
| 2030                   | 2031                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 130.000                  | 30360                                     | 28710                             | -1650           |
| 2031                   | 2032                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 140.000                  | 32560                                     | 30690                             | -1870           |
| 2032                   | 2033                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 150.000                  | 34760                                     | 32670                             | -2090           |
| 2033                   | 2034                | 100.000           | 22000                                     | 20900                             | -1100           | 160.000                  | 36960                                     | 34650                             | -2310           |
| 2034                   | 2035                | 100.000           | 22000                                     | 22000                             | 0               | 170.000                  | 39160                                     | 38500                             | -660            |

## Η. Αύξηση φόρου μεταβίβασης από 3% σε 15% για κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες τρίτων χωρών

Σήμερα ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων είναι 3% (3,09% συνυπολογίζοντας την εισφορά 3% επί του φόρου υπερ δήμων) επί της φορολογητέας αξίας. Από τον φόρο απαλλάσσεται η αγορά πρώτης κατοικίας εφόσον το ακίνητο έχει αξία έως 200.000 ευρώ για το άγαμο και 250.000 ευρώ για τον έγγαμο πλέον 25.000 ευρώ για κάθε τέκνο (30.000 ευρώ για το τρίτο και επόμενα τέκνα). Δικαιούχοι της απαλλαγής είναι Έλληνες, ομογενείς από Αλβανία, Τουρκία και χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, αναγνωρισμένοι πρόσφυγες καθώς επίσης πολίτες τρίτων χωρών που απολαύουν του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα και πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν άδεια διαμονής στην Ελλάδα δεύτερης γενιάς.

Νέα Ρύθμιση:

Ο φόρος μεταβίβασης για αγορά κατοικιών (δεν αφορά επαγγελματικούς χώρους, οικόπεδα ή άλλα ακίνητα) για πολίτες που δεν είναι Έλληνες, ομογενείς ή πολίτες της ΕΕ και του ΕΟΧ ή δεν είναι επί μακρόν διαμένοντες (δηλαδή δεν ανήκουν στις κατηγορίες που απαλλάσσονται και για την πρώτη κατοικία), θα διαμορφωθεί σε 15% (15,45% συνυπολογίζοντας την εισφορά 3% επί του φόρου υπέρ δήμων).

Η θέσπιση αυξημένου φόρου μεταβίβασης κατά την αγορά κατοικίας από φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι τρίτων χωρών θεσμοθετείται στα πλαίσια της αυξημένης ζήτησης κατοικιών, η οποία συμβάλλει στην άνοδο των τιμών και στον περιορισμό της πρόσβασης των μονίμων κατοίκων στη στέγη.

Σημειώνεται ότι κατά το 2025, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, επενδύθηκαν 1,2 δισ. ευρώ για αγορά ακινήτων από τρίτες χώρες. Από αυτά εκτιμάται με βάση τα φορολογικά στοιχεία ότι περίπου 800 εκατ. ευρώ αφορούσαν κατοικίες.

### Πίνακας: Καθαρές ροές άμεσες Ξένων Επενδύσεων για Ακίνητα ανά χώρα προέλευσης

| Καθαρές Ξένες Άμεσες<br>Επενδύσεις στην Ελλάδα:<br>Ακίνητα (εκατ. ευρώ) | 2023         | 2024         | 2025         |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|
| Σύνολο                                                                  | 2.133        | 2.750        | 2.056        |
| <b>εκ των οποίων εκτός ΕΕ</b>                                           | <b>1.478</b> | <b>1.754</b> | <b>1.217</b> |
| Κυριότερες χώρες εκτός ΕΕ                                               |              |              |              |
| Τουρκία                                                                 | 107          | 293          | 214          |
| Ελβετία                                                                 | 271          | 238          | 211          |
| Χονγκ Κονγκ                                                             | 324          | 338          | 115          |
| Ισραήλ                                                                  | 88           | 129          | 88           |
| Ηνωμένες Πολιτείες                                                      | 149          | 131          | 88           |

|                         |     |    |    |
|-------------------------|-----|----|----|
| Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα | 50  | 97 | 67 |
| Ηνωμένο Βασίλειο        | 101 | 70 | 63 |
| Κίνα                    | 33  | 33 | 50 |
| Σιγγαπούρη              | 103 | 87 | 37 |
| Αίγυπτος                | 19  | 37 | 26 |

Πηγή: ΤΤΕ

### Θ. Φορολόγηση με επιπλέον 10% των υψηλών αμοιβών στελεχών από συμμετοχή στα κέρδη

Για τις αμοιβές που λαμβάνουν μέλη Διοικητικών Συμβουλίων, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό υπό τη μορφή μερισμάτων από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ο συντελεστής φόρου διαμορφώνεται σε 15% (αντί για 5%) για το ποσό της ετήσιας αμοιβής που υπερβαίνει τις 60.000 ευρώ. Ισχύει για τις αμοιβές που καταβάλλονται από 1/1/2027.

Σημειώνεται ότι με αυτή τη ρύθμιση (α) παρέχεται δικαιότερη φορολόγηση των εν λόγω υψηλών αμοιβών, καθώς σήμερα ο φόρος 5% υπολείπεται από το φόρο υπεραξίας μεταβίβασης κεφαλαίου ή δικαιωμάτων προαίρεσης (stock options) που είναι 15%, ενώ την ίδια στιγμή παραμένει το κίνητρο ευνοϊκότερης φορολόγησης μεταχείρισης σε σχέση με τη φορολογία εισοδήματος που αποσκοπεί στη κινητροδότηση των εργαζομένων για τη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων του νομικού προσώπου, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω αμοιβές σχετίζονται με διανεμόμενα κέρδη που έχουν ήδη φορολογηθεί με 22%, (β) δεν επηρεάζει αρνητικά τις αποδόσεις των μετόχων που λαμβάνουν το επιχειρηματικό ρίσκο, καθώς τα μερίσματα των μετόχων συνεχίζουν να φορολογούνται με 5% που αποτελεί κίνητρο προσέλκυσης επενδύσεων και επέκτασης της δραστηριότητας των επιχειρήσεων και (γ) δεν επηρεάζει την πλειοψηφία των εργαζομένων των επιχειρήσεων που κατά κανόνα από τη διανομή κερδών λαμβάνουν ποσά μικρότερα από 60.000 ευρώ. Εκτιμάται ότι η εν λόγω ρύθμιση αφορά περίπου 1.400 στελέχη επιχειρήσεων (με φόρο εισοδήματος από μερίσματα περίπου 12 εκατ. ευρώ το 2025), ωστόσο το ενδεχόμενο μελλοντικό επιπρόσθετο δημοσιονομικό έσοδο (έως 24 εκατ. ευρώ) εξαρτάται από τις αποφάσεις διανομής κερδών στα στελέχη των εν λόγω επιχειρήσεων τα επόμενα έτη.

### Ι. Επέκταση της κατάργησης του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκους (από 1.500 προηγουμένως) και έως 2.200 κατοίκους στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Από το έτος 2027 απαλλάσσονται από την καταβολή του ΕΝΦΙΑ, φυσικά πρόσωπα, φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, των οποίων η κύρια κατοικία βρίσκεται σε οικισμούς με πληθυσμό έως 2.000

κατοίκους, σύμφωνα με την εκάστοτε πλέον πρόσφατη απογραφή πληθυσμού, εξαιρουμένων των οικισμών της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων). Ειδικά για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας το όριο ορίζεται σε 2.200 κατοίκους.

Η απαλλαγή αφορά αποκλειστικά στα δικαιώματα επί της κύριας κατοικίας των προσώπων που βρίσκονται στους οικισμούς αυτούς και εφόσον η συνολική αξία του εκατό τοις εκατό της πλήρους κυριότητας της κατοικίας που υπολογίζεται για τους σκοπούς της επιβολής του φόρου, δεν υπερβαίνει τις 400.000 ευρώ.

Το μέτρο αφορά 131 επιπλέον οικισμούς και περίπου 62.000 ιδιοκτήτες ακινήτων με επιπλέον δημοσιονομικό κόστος 8 εκατ. ευρώ ετησίως. Το δημοσιονομικό κόστος της συνολικής απαλλαγής που αφορά 12.855 οικισμούς εκτιμάται σε 86 εκατ. ευρώ ετησίως.

#### **ΙΑ. Τιμαριθμοποίηση αναπηρικών επιδομάτων**

Από 1/1/2027 θα αναπροσαρμόζονται ετησίως με βάση τον μέσο όρο του πληθωρισμού και του ΑΕΠ (με μέγιστο όριο τον πληθωρισμό), με το ίδιο ποσοστό ετησίως που ισχύει για την αναπροσαρμογή των συντάξεων, τα αναπηρικά επιδόματα που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και τα αναπηρικά επιδόματα που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ (εξωιδρυματικό επίδομα και επίδομα απολύτου αναπηρίας), που σήμερα δεν αναπροσαρμόζονται.

Συνολικά τα επιδόματα τα λαμβάνουν περίπου 218.000 πολίτες με αναπηρία και καταβάλλονται 1,69 δισ. ευρώ (1,15 δισ. ευρώ από τον ΟΠΕΚΑ για περίπου 171.700 δικαιούχους και 540 εκατ. ευρώ από τον e-ΕΦΚΑ για περίπου 46.400 δικαιούχους).

Το δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε περίπου 47 εκατ. ευρώ για το 2027, αυξανόμενο κατά περίπου 40 εκατ. ετησίως. Το μέσο όφελος ανά δικαιούχο για το 2027 εκτιμάται σε περίπου 220 ευρώ (με σημαντική διαφοροποίηση ανάλογα τον συνδυασμό επιδομάτων που λαμβάνει κάθε δικαιούχος αναλόγως του τύπου της αναπηρίας), το οποίο θα αυξάνεται ετησίως αναλόγως του πληθωρισμού και του ΑΕΠ.

#### **ΙΒ. Επενδυτικός λογαριασμός για τη νέα γενιά**

Θεσμοθετείται ειδικός επενδυτικός λογαριασμός όπου οι γονείς μπορούν να ανοίξουν για τα βρέφη κατά τα πρώτα δύο έτη από τη γέννησή τους.

Η πολιτεία θα βάζει στο λογαριασμό το ποσό ίσο με αυτό που καταθέτει κάθε χρόνο ο γονέας και μέχρι 1.200 ευρώ ετησίως, μέχρι τη συμπλήρωση των 18 ετών. Το ποσό των 1.200 ευρώ θα αυξάνεται κατά 10% κάθε πενταετία (1.320 ευρώ το 2032, 1452 ευρώ το 2037 κτλ.).

Ανάληψη μπορεί να γίνει μόνο όταν το τέκνο συμπληρώσει τα 18 έτη. Κατ' εξαίρεση μπορεί να γίνει ανάληψη σε περίπτωση θανάτου γονέα ή θανάτου του τέκνου ή σε περίπτωση σοβαρών λόγων υγείας του τέκνου που χρήζουν χειρουργικής αντιμετώπισης όπως πιστοποιούνται από δημόσιο νοσοκομείο. Μετά τη συμπλήρωση των 18 ετών το ποσό που έχει σωρευτεί μεταπίπτει σε τυπικό καταθετικό λογαριασμό στο όνομα του τέκνου.

Το εισόδημα που λαμβάνει τον τέκνο από αυτόν τον επενδυτικό λογαριασμό θα απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος (είτε αφορά φόρο τόκων 15% ή φόρο υπεραξίας μεταβίβασης κεφαλαίου ή φόρο μερισμάτων).

Με ετήσια κατάθεση 1.200 ευρώ από τον γονέα και 1.200 ευρώ από το κράτος (σύνολο 24.000) που θα αυξάνεται κατά 10% κάθε πενταετία, σε 18 έτη θα έχει κατατεθεί κεφάλαιο 49.304 ευρώ που με τους τόκους αναμένεται να ξεπερνά τις 60.000 ευρώ και αναλόγως την απόδοση του επενδυτικού προϊόντος μπορεί να ξεπεράσει και τις 70.000 ευρώ ή και περισσότερα σε βάθος 18 ετών, ανάλογα με το επενδυτικό προϊόν που θα επιλέξει η οικογένεια.

Το μέγιστο ποσό που μπορεί να εισφέρει ο γονέας ετησίως ανέρχεται σε έως 10.000 ευρώ, ώστε ο λογαριασμός να μη γίνεται όχημα απόκρυψης πλούτου. Ο ρυθμός καταβολής μπορεί να είναι μηνιαίος με πάγια εντολή (π.χ. 100 ευρώ τον μήνα) ή όποτε επιθυμεί ο γονέας. Σε περίπτωση που κάποιο έτος ο γονέας δεν καταβάλλει ποσό, ο λογαριασμός συνεχίζει κανονικά να είναι ενεργός και να τοκίζεται, απλώς δεν εισφέρει και το κράτος για το εν λόγω έτος. Τα ποσά της κρατικής συνεισφοράς θα πιστώνονται περιοδικά στους λογαριασμούς από το Υπουργείο Οικονομικών.

Κάθε τέκνο μπορεί να έχει έναν επενδυτικό λογαριασμό. Για να ανοίξει ο λογαριασμός θα πρέπει τουλάχιστον ένας εκ των δύο γονέων να είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας και δεν εφαρμόζονται εισοδηματικά ή περιουσιακά κριτήρια.

Τα ποσά του επενδυτικού λογαριασμού θα επενδύονται υποχρεωτικά σε αμοιβαία κεφάλαια, μετοχές, εταιρικά ομόλογα που διαπραγματεύονται στην οργανωμένη αγορά ή κρατικά ομόλογα. Οι επενδύσεις μπορούν να λαμβάνουν χώρα μόνο μέσω οργανωμένων αγορών της Ελλάδας και της ΕΕ (αποκλείονται τρίτες χώρες).

Τα επενδυτικά προϊόντα μπορούν να ποικίλουν ως προς το ρίσκο της απόδοσης που μπορεί να επιλέξει ο γονέας. Θα υπάρχει κοινό υπόδειγμα γνωστοποίησης, ενιαίος συνολικός δείκτης κόστους (Total Expense Ratio) και ενιαία μεθοδολογία υπολογισμού για όλους τους τύπους παρόχων, ώστε κάθε οικογένεια να συγκρίνει τα προϊόντα σε κοινή βάση. Ο γονέας έχει δυνατότητα δωρεάν μεταφοράς σε άλλα εγκεκριμένα επενδυτικά προϊόντα μεταξύ των παρόχων.

Ο επενδυτικός λογαριασμός θα προσφέρεται από τραπεζικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρίες ή Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα

και για να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα θα λαμβάνουν ειδική έγκριση (σε συνεργασία με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την Τράπεζα της Ελλάδος όπου απαιτείται) ότι πληρούνται οι απαραίτητοι όροι του προϊόντος.

Στόχος είναι το πρώτα επενδυτικά προϊόντα να είναι διαθέσιμα από τις αρχές του 2027 ώστε να καλύψουν βρέφη έως 2 ετών (δηλαδή που γεννήθηκαν το 2025 ή 2026).

Το δημοσιονομικό κόστος υπό την υπόθεση ότι εντάσσονται το 1/3 των βρεφών που γεννούνται ετησίως (περίπου 23.000 βρέφη ετησίως και 56.000 κατά το πρώτο έτος εφαρμογής) εκτιμάται σε 55 εκατ. για το πρώτο έτος εφαρμογής, αυξανόμενο κατά περίπου 27 εκατ. ετησίως. Το κόστος αναμένεται να φτάσει περίπου το μισό δισ. ευρώ έως το 2040.

Το μέτρο εξυπηρετεί πολλαπλά οφέλη τόσο κοινωνικά, όσο και για την Ελληνική οικονομία: (α) στηρίζονται εμπράκτως τα παιδιά και διασφαλίζονται οικονομικά για τα πρώτα βήματα της ενήλικης ζωής τους, είτε αφορά σπουδές, είτε έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας, είτε η δημιουργία οικογένειας, (β) δημιουργείται στα παιδιά και στους γονείς κουλτούρα αποταμίευσης και επενδύσεων με προφανή οφέλη για τα οικονομικά κάθε οικογένειας, (γ) καθώς τα χρήματα επενδύονται, δημιουργούνται προϋποθέσεις άντλησης επιπλέον κεφαλαίων από τις ελληνικές επιχειρήσεις τόσο μέσω των μετοχών που διαπραγματεύονται στην κεφαλαιαγορά αλλά και μέσω έκδοσης ομολογιών, (δ) η εν λόγω ρύθμιση συνάδει με τη νέα Ευρωπαϊκή κατεύθυνση για την Ένωση Επενδύσεων και Αποταμιεύσεων (Savings and Investments Union-SIU), που ακριβώς έχει το στόχο ενίσχυσης των αποταμιεύσεων σε επενδυτικά προϊόντα που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη.

Παράδειγμα: Γονέας βρέφους που γεννήθηκε το 2026 ανοίγει εντός του 2027 επενδυτικό λογαριασμό και καταθέτει ποσό 1.200 ευρώ κατ' έτος τα έτη 2027 έως 2031, 1.320 ευρώ τα έτη 2032 έως 2036, 1.452 τα έτη 2037 έως 2041 και 1.597 ευρώ από το 2042 έως το 2044. Αντίστοιχα ποσά θα έχει καταβάλει το κράτος. Συνολικά στον επενδυτικό λογαριασμό θα έχουν κατατεθεί στα 18 έτη 49.304 ευρώ εκ των οποίων 24.652 από το κράτος. Εάν ο επενδυτικός λογαριασμός έχει απόδοση 3%, το ποσό που θα έχει σωρευτεί το 2044 και θα είναι διαθέσιμο στο παιδί με την ενηλικίωσή του ανέρχεται σε 64.109 ευρώ. Εάν ο γονέας επιλέξει επενδυτικό προϊόν που φέρει απόδοση 5%, το ποσό που θα έχει σωρευτεί θα ανέρχεται σε 77.062 ευρώ, ενώ ο ίδιος θα έχει καταβάλει μόλις 24.652 ευρώ.

## Παράρτημα 1: Μέτρα για την αντιμετώπιση της Ενεργειακής Κρίσης

- Έκτακτη ενίσχυση ύψους 150 ευρώ ανά παιδί τον Ιούνιο του 2026 που καταλαμβάνει το 80% των οικογενειών με παιδιά (1 εκατ. νοικοκυριά), με κόστος 232 εκατ. ευρώ.
- Επιδότηση του πετρελαίου κίνησης στο δίκτυο με 20 λεπτά (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) για τον Απρίλιο και Μάιο, 15 λεπτά για τον Ιούνιο 2026 και 10 λεπτά για τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο με εκτιμώμενο κόστος 211 εκατ. ευρώ.
- Κάρτα καυσίμων (fuel pass) για την περίοδο Απριλίου-Μαΐου 2026 ύψους 60 ευρώ στις νησιωτικές περιοχές και 50 στην υπόλοιπη Ελλάδα με κόστος 113 εκατ. ευρώ.
- Επιδότηση λιπασμάτων στο ύψος 15% των τιμολογίων για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για την περίοδο 15 Μαρτίου-31 Αυγούστου 2026, με κόστος 41 εκατ. ευρώ.
- Αποζημίωση ακτοπλοϊκών για υποχρεωτικές χρεώσεις εισιτηρίων με ετήσιο κόστος 60 εκατ. ευρώ.
- Αύξηση των ορίων εισοδήματος για επιστροφή ενοικίου (από τα 20.000 στα 25.000 ευρώ και από τα 28.000 στα 35.000 συν 5.000 ευρώ το κάθε παιδί και για μονογονεϊκές 39.000 συν 5.000 ευρώ για κάθε παιδί μετά το πρώτο), καταλαμβάνει το 85% των ενοικιαστών (περίπου 70.000 ενοικιαστές επιπλέον, συνολικά 1 εκατ. ενοικιαστές), με ετήσιο κόστος 25 εκατ. ευρώ.
- Το Απρίλιο ανακοινώθηκε διεύρυνση των εισοδηματικών ορίων των συνταξιούχων που λαμβάνουν τα 250 ευρώ (ώστε να καταλαμβάνει το 85% των συνταξιούχων). Επίσης ανακοινώθηκε η αύξηση της επιδότησης στα 300 ευρώ, με επιπλέον ετήσιο κόστος 215 εκατ. ευρώ. Με την διεύρυνση στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών (2,2 εκατ. δικαιούχοι συνολικά) και την αύξηση σε 400 ευρώ το επιπλέον κόστος σε σχέση με το 2025 ανέρχεται σε 516 εκατ. ευρώ.

**Συνολικό κόστος: 897 εκατ. ευρώ (1,2 δισ. ευρώ με την διεύρυνση της ενίσχυσης συνταξιούχων Νοεμβρίου)**

## Παράρτημα 2: Οι 91 φόροι και εισφορές που θα έχουν μειωθεί έως την άνοιξη του 2027

### Μειώσεις φόρων και εισφορών 2019-2027

Συνολικά από το 2019 έως την άνοιξη του 2027 θα έχουν μειωθεί 91 φόροι και εισφορές εκ των οποίων οι 25 είναι έμμεσοι φόροι. Το ετήσιο δημοσιονομικό κόστος από τις μειώσεις εκτιμάται σε περίπου 10 δισ. ευρώ (εκτίμηση με βάση τη ποσοτικοποίηση που δημοσιεύτηκε στον προϋπολογισμό κατά το χρόνο υλοποίησης κάθε μέτρου, καθώς με τα σημερινά μεγέθη της οικονομίας το κόστος θα ήταν σαφώς υψηλότερο) με τις κυριότερες μειώσεις να είναι αυτές του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (κόστος περί του 1,6 δισ. ευρώ το 2026 και επιπλέον περίπου 420 εκατ. ευρώ προγενέστερες μειώσεις), τη μείωση κατά 5,9 ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών (κόστος περί το 1,8 δισ. ευρώ κατά τον χρόνο υλοποίησης τους), τη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης εισοδήματος (κόστος περί του 1,24 δισ. ευρώ), τη μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 34% (κόστος 860 εκατ. ευρώ), τη μείωση του φόρου νομικών προσώπων από το 28% στο 22% (κόστος περί των 720 εκατ. ευρώ κατά τον χρόνο υλοποίησης), τη μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος το 2021 (κόστος 1,1 δισ. ευρώ το έτος υλοποίησης), τη κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος σε φυσικά και νομικά πρόσωπα (κόστος 470 εκατ. κατά τον χρόνο υλοποίησης) και μια σειρά μειώσεων ΦΠΑ σε αγαθά και λοιπών έμμεσων φόρων (με κόστος περί των 830 εκατ. ευρώ κατά το χρόνο υλοποίησής τους).

|   | <b>Μειώσεις φόρων και εισφορών</b>                                                                                                                                                                  | <b>Έτος πρώτης εφαρμογής</b> |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1 | Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος ξεκινώντας από την Ελληνική Περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη                                                                                                        | 2027                         |
| 2 | Μείωση ασφαλιστικών εισφορών 0,5% από τον Απρίλιο 2027 για τον ιδιωτικό τομέα                                                                                                                       | 2027                         |
| 3 | Μείωση συντελεστή φορολόγησης τριτέκνων στο 0% έως τα 20.000 από το φορολογικό έτος 2027                                                                                                            | 2027                         |
| 4 | Μείωση συντελεστή φορολόγησης κατά κύριο επάγγελμα αγροτών στο 0% έως τα 20.000 από το φορολογικό έτος 2026 (δηλώσεις 2027)                                                                         | 2027                         |
| 5 | Θέσπιση επιταχυνόμενων αποσβέσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό (από 10% σε μια δεκαετία σε 10-10-15-15-25-25 σε μια εξαετία) από το μηχανολογικό εξοπλισμό που προμηθεύονται το φορολογικό έτος 2027   | 2027                         |
| 6 | Για τον καθορισμό εξαρτώμενου τέκνου στη φορολογία εισοδήματος, δεν συνυπολογίζονται στο όριο των 3.000 ευρώ εισοδήματα από συντάξεις θανάτου που λαμβάνει το τέκνο                                 | 2027                         |
| 7 | Κατάργηση μείωσης κατά 50% των συντάξεων λόγω θανάτου μετά την πάροδο της τριετίας και καταβολή εθνικής σύνταξης σε περιπτώσεις δικαιούχων που λαμβάνουν σύνταξη από ίδιο δικαίωμα και λόγω θανάτου | 2026                         |
| 8 | Αναμόρφωση της κλίμακας του φόρου εισοδήματος μισθωτών, συνταξιούχων, αγροτών και ελευθέρων επαγγελματιών με έμφαση στις οικογένειες με παιδιά, τους νέους και τη μεσαία τάξη                       | 2026                         |

|    |                                                                                                                                                                                                                   |      |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 9  | Εισαγωγή ενδιάμεσου συντελεστή στον φόρο εισοδήματος από ακίνητα 25% από 35%                                                                                                                                      | 2026 |
| 10 | Κατάργηση ΕΝΦΙΑ σταδιακά για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, με 50% μείωση το 2026 και κατάργηση το 2027 με επέκταση σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους (2.200 στη Δυτική Μακεδονία) | 2026 |
| 11 | Αναπροσαρμογή και εξορθολογισμός συστήματος τεκμηρίων διαβίωσης                                                                                                                                                   | 2026 |
| 12 | Μείωση ΦΠΑ κατά 30% στα νησιά της Περιφέρειας Βόρειου Αιγαίου, του Νομού Έβρου και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους                                                                         | 2026 |
| 13 | Θέσπιση αφορολόγητου επιδόματος βιβλιοθήκης μελών ΔΕΠ και ερευνητών                                                                                                                                               | 2026 |
| 14 | Απαλλαγή φόρου εισοδήματος από ιδρύματα και κληροδοτήματα                                                                                                                                                         | 2026 |
| 15 | Κατάργηση τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης                                                                                                                                                                         | 2026 |
| 16 | Στις περιπτώσεις συνταξιούχων που εργάζονται, ο υπολογισμός της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων θα γίνεται χωρίς να προσμετράται η προσαύξηση της σύνταξης λόγω της εργασίας του συνταξιούχου                   | 2026 |
| 17 | Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για υπερεργασία, υπερωρίες, νυκτερινή απασχόληση και απασχόληση σε ημέρες αργίας ή Κυριακές για εργαζομένους πλήρους απασχόλησης                                                 | 2025 |
| 18 | Μείωση από το 15% στο 5% του συντελεστή φορολογίας σε τόκους εισηγμένων εταιρικών ομολόγων                                                                                                                        | 2025 |
| 19 | Μείωση κατά μία επιπλέον ποσοστιαία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών                                                                                                                                              | 2025 |
| 20 | Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες                                                                                                                                                 | 2025 |
| 21 | Μείωση ΕΝΦΙΑ κατά 20% για κατοικίες που ασφαλίζονται για φυσικές καταστροφές με φορολογητέα αξία έως 500.000 ευρώ                                                                                                 | 2025 |
| 22 | Αυτοτελής φορολόγηση εφημεριών των ιατρών του ΕΣΥ                                                                                                                                                                 | 2025 |
| 23 | Μείωση φόρων χαρτοσήμου σε μία σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, χρησιδάνεια, γάμους, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)                                                             | 2025 |
| 24 | Κίνητρα για την καινοτομία, τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές                                                                                                                                                     | 2025 |
| 25 | Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα ( $\geq 100$ mbps)                                                                                                                          | 2025 |
| 26 | Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλίστρου (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών                                                                                                                                  | 2025 |
| 27 | Φοροαπαλλαγή οικειοθελών παροχών επιχειρήσεων υπέρ νέων γονέων                                                                                                                                                    | 2025 |
| 28 | Απαλλαγή φόρου εισοδήματος για κενά ακίνητα ή ακίνητα σε βραχυχρόνια μίσθωση που θα ενοικιαστούν σε μακροχρόνια μίσθωση                                                                                           | 2025 |
| 29 | Αναπροσαρμόστηκε η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, έτσι ώστε να αυξάνεται ετησίως το κατώφλι κάθε κλιμακίου αναλογικά με το ετήσιο ποσοστό αύξησης των συντάξεων                                                | 2025 |
| 30 | Αύξηση του αφορολόγητου κατά 1.000 ευρώ για οικογένειες που έχουν παιδιά                                                                                                                                          | 2024 |
| 31 | Κατάργηση της μείωσης του 30% επί των συντάξεων των απασχολούμενων συνταξιούχων                                                                                                                                   | 2024 |
| 32 | Μείωση ΕΝΦΙΑ κατά 10% για κατοικίες που ασφαλίζονται για φυσικές καταστροφές                                                                                                                                      | 2024 |
| 33 | Μείωση 50% του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες                                                                                                                                                | 2024 |
| 34 | Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος για φιλοδωρήματα έως 300 ευρώ μηνιαίως (αυξήθηκε το 2026 σε 6.000 ευρώ ετησίως) και πλήρης απαλλαγή από ασφαλιστικές εισφορές                                                       | 2024 |
| 35 | Μεγαλύτερη μείωση του φόρου, από 40% σε 100%, για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών, στις οποίες λαμβάνονται υπόψη και οι δαπάνες αγοράς αγαθών                      | 2024 |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 36 | Απαλλαγή από τον ειδικό φόρο πλοίων, σκαφών μέχρι 7 μέτρα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2024 |
| 37 | Κατάργηση της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης στον δημόσιο τομέα καθώς και στους συνταξιούχους                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2023 |
| 38 | Κατάργηση ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2023 |
| 39 | Μόνιμη και πλήρης απαλλαγή των πρώην δικαιούχων ΕΚΑΣ από τη συμμετοχή τους στη φαρμακευτική δαπάνη                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2023 |
| 40 | Μείωση ΦΠΑ στα αγροτικά μηχανήματα από το 24% στο 13%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2023 |
| 41 | Μείωση του συντελεστή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου από 0,5% σε 0,2%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2023 |
| 42 | Μείωση κατά 50% του φόρου χρηματιστηριακών συναλλαγών                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2023 |
| 43 | Κατάργηση του φόρου επί των τόκων σε κρατικά ομόλογα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2023 |
| 44 | Μονιμοποίηση της μη καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες του κανονικού καθεστώτος και τους αλιείς παράκτιας αλιείας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2023 |
| 45 | Μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά επιπλέον 13% μεσοσταθμικά (η σωρευτική μείωση έφτασε 34%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2022 |
| 46 | Μείωση φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων από το 24% στο 22%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2022 |
| 47 | Μείωση ΦΠΑ στα λιπάσματα από 13% σε 6%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2022 |
| 48 | Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης στους αγρότες (από το 2025 μονιμοποιήθηκε με νέο σύστημα και από το 2026 επιστροφή στην αντλία)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2022 |
| 49 | Μείωση στο 10% (από 12% έως 20%) και κατάργηση για νέους έως 29 ετών του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2022 |
| 50 | Μείωση επιπλέον 0,5% των ασφαλιστικών εισφορών ιδιωτικού τομέα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2022 |
| 51 | Θέσπιση υπερέκπτωσης σε δαπάνες πράσινης οικονομίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2022 |
| 52 | Φορολογικά κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, μέσω συνεργασιών και εταιρικών μετασχηματισμών με μείωση 30% του φόρου εισοδήματος σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχείρησης, συνεργασίας προσώπων ή εισφοράς ατομικής επιχείρησης                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2022 |
| 53 | Απαλλαγή από τον φόρο των πτητικών και καταδυτικών επιδομάτων στις Ένοπλες Δυνάμεις και σε Σώματα Ασφαλείας, καθώς και της ειδικής αποζημίωσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού και πληρωμάτων ασθενοφόρων Ε.Κ.Α.Β. για αεροδιακομιδές                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2022 |
| 54 | Έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων του 30% των δαπανών που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής προς συγκεκριμένους επαγγελματίες και μέχρι του ποσού των 5.000 ευρώ ετησίως. Σε αυτό το κίνητρο εμπίπτουν οι υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης της κατοικίας και περιλαμβάνονται εργασίες υδραυλικού, ψυκτικού, συντηρητή θέρμανσης, εργασίες ηλεκτρολόγου, εργασίες μόνωσης, τοιχοποιίας, σοβατίσματος, τοποθέτησης πλακιδίων κ.τ.λ., εργασίες ξυλουργού, εργασίες τοποθεσίας στέγης και παραθύρων, λαμαρίνας κ.τ.λ., εργασίες σκυροδέματος. | 2022 |
| 55 | Επιτηδευματίες και μικρές επιχειρήσεις, που αυξάνουν το μέσο ετήσιο αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος για το εν λόγω έτος που έγινε η αύξηση                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2022 |
| 56 | Μείωση 50% του φόρου εισοδήματος κατά κύριο επάγγελμα αγροτών που διαθέτουν το προϊόν τους μέσω συνεταιρισμών ή συμβολαιακής γεωργίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2022 |
| 57 | Για τα δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (stock options) που παρέχονται σε εργαζόμενους, προβλέπεται απαλλαγή τους από τον φόρο εισοδήματος από μισθωτή εργασία και ευνοϊκή φορολόγησή τους ως υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) εφόσον διακρατηθούν για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Στην                                                                                                                                                                                                                                    | 2022 |

|    |                                                                                                                                                                                                                                   |      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
|    | περίπτωση μάλιστα που τα δικαιώματα αυτά αφορούν τίτλους νεοσύστατων μικρών επιχειρήσεων προβλέπεται, υπό προϋποθέσεις, φορολόγηση με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) εφόσον διακρατηθούν για τουλάχιστον τριάντα έξι (36) μήνες |      |
| 58 | Μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα                                                                                                                                  | 2021 |
| 59 | Κατάργηση της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα                                                                                                                                                                    | 2021 |
| 60 | Μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από το 100% στο 55% και των νομικών προσώπων από το 100% στο 80%                                                                                                           | 2021 |
| 61 | Αύξηση της υπερέκπτωσης σε δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (R&D) από 30% σε 100%                                                                                                                                   | 2021 |
| 62 | Κατάργηση του φόρου γονικών παροχών-δωρεών για συγγενείς πρώτου βαθμού, για δωρεές-παροχές έως 800.000 ευρώ                                                                                                                       | 2021 |
| 63 | Μείωση του συντελεστή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου από 1% σε 0,5%                                                                                                                                                                 | 2021 |
| 64 | Μείωση ΦΠΑ στις ζωτροφές από 13% σε 6%                                                                                                                                                                                            | 2021 |
| 65 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα γυμναστήρια και σχολές χορού από το 24% στο 13%                                                                                                                                                         | 2021 |
| 66 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στους ζωολογικούς κήπους από το 24% στο 13%                                                                                                                                                                 | 2021 |
| 67 | Για προσέλκυση επενδύσεων από «Επενδυτικούς Αγγέλους», θεσπίζεται 50% φοροαπαλλαγή στο ποσό που θα επενδύσουν ιδιώτες στις νεοφυείς επιχειρήσεις του Elevate Greece                                                               | 2021 |
| 68 | Μόνιμη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ κατά 30% στα 5 νησιά του Αιγαίου (Λέσβο, Χίο, Σάμο, Κω και Λέρο)                                                                                                                                | 2021 |
| 69 | Αναμόρφωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων με εισαγωγικό συντελεστή 9% και αύξηση του αφορολόγητου για κάθε τέκνο                                                                                                         | 2020 |
| 70 | Μείωση ασφαλιστικών εισφορών για απασχολούμενους πλήρους απασχόλησης κατά 0,9%                                                                                                                                                    | 2020 |
| 71 | Μείωση φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων από το 28% στο 24%                                                                                                                                                                      | 2020 |
| 72 | Μείωση φορολογίας διανεμόμενων κερδών από το 10% σε 5%                                                                                                                                                                            | 2020 |
| 73 | Κατάργηση του ΕΝΦΙΑ σε μικρά και απομακρυσμένα νησιά                                                                                                                                                                              | 2020 |
| 74 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε αστικές, προαστικές, χερσαίες και σιδηροδρομικές μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                                                                            | 2020 |
| 75 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε θαλάσσιες μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                                                                                                                   | 2020 |
| 76 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε αεροπορικές μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                                                                                                                 | 2020 |
| 77 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα ταξί από το 24% στο 13%                                                                                                                                                                                 | 2020 |
| 78 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στους κινηματογράφους από το 24% στο 13% και στη συνέχεια στο 6%                                                                                                                                            | 2020 |
| 79 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε μια σειρά αγαθών που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία (μέσα ατομικής υγιεινής και προστασίας, φίλτρα και γραμμές αιμοκάθαρσης, απινιδωτές) από το 24% στο 6%                                              | 2020 |
| 80 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα έργα τέχνης από το 24% στο 13% και στη συνέχεια στο 6%                                                                                                                                                  | 2020 |
| 81 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στον καφέ που παραδίδεται ως αγαθό (take away & delivery) από το 24% στο 13%                                                                                                                                | 2020 |
| 82 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα μη αλκοολούχα ποτά που παραδίδονται ως αγαθό (take away & delivery) από το 24% στο 13%                                                                                                                  | 2020 |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 83 | Μείωση ΦΠΑ στο τουριστικό πακέτο από αναλογία υψηλού/χαμηλού συντελεστή 80/20 σε αναλογία 95/5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2020 |
| 84 | Μείωση ΦΠΑ στα είδη βρεφικής ηλικίας (πάνες για βρέφη, πορτ μπεμπέ, καροτσάκια, βραστήρες, αποστειρωτές, καρεκλάκια, βρεφικά καθίσματα) καθώς και τα κράνη από 24% σε 13%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2020 |
| 85 | Αναστολή καταβολής ΦΠΑ στις νέες οικοδομές                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2020 |
| 86 | Αναστολή του φόρου υπεραξίας ακινήτων                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2020 |
| 87 | Πλαίσιο παροχής φορολογικών κινήτρων, με στόχο την προσέλκυση νέων φορολογικών κατοίκων και επενδύσεων στην Ελλάδα (Non-Dom και Family Offices). Φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στη χώρα μας, καταβάλλουν για όλα τα εισοδήματά τους που αποκτώνται στην αλλοδαπή ένα εφάπαξ ποσό της τάξεως των 100.000 ευρώ ετησίως, ανεξαρτήτως του ύψους των εισοδημάτων αυτών και αυτομάτως, με την καταβολή αυτών των χρημάτων, εξαντλείται κάθε άλλη φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα αυτά. Συνταξιούχοι δικαιούχοι εισοδήματος από συντάξεις στην αλλοδαπή, εφόσον μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, δύνανται να υπαχθούν σε εναλλακτική αυτοτελή φορολόγηση του εισοδήματός τους αλλοδαπής προέλευσης, με φορολογικό συντελεστή 7%, με ταυτόχρονη απαλλαγή τους από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Έλληνες και αλλοδαποί που μεταφέρουν την φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, για τουλάχιστον μία διετία, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για το 50% του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτάται στη χώρα μας. | 2020 |
| 88 | Μείωση του φόρου 40% για δαπάνες αναβάθμισης κτηρίων που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών (αρχικά αφορούσε υπηρεσίες)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2020 |
| 89 | Μείωση ΕΝΦΙΑ μεσοσταθμικά κατά 22%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2019 |
| 90 | Απαλλαγή αυτοκινήτων ΙΧ πολυτέκνων από φόρο πολυτελείας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2019 |
| 91 | Απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης όλων των Αμεα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2019 |

|   | <b>Μειώσεις Έμμεσων φόρων 2019-2027</b>                                                                                                                                              | <b>Έτος πρώτης εφαρμογής</b> |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε αστικές, προαστικές, χερσαίες και σιδηροδρομικές μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                               | 2020                         |
| 2 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε θαλάσσιες μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                                                                      | 2020                         |
| 3 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε αεροπορικές μεταφορές από το 24% στο 13%                                                                                                                    | 2020                         |
| 4 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα ταξί από το 24% στο 13%                                                                                                                                    | 2020                         |
| 5 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στους κινηματογράφους από το 24% στο 13% και στη συνέχεια στο 6%                                                                                               | 2020                         |
| 6 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε μια σειρά αγαθών που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία (μέσα ατομικής υγιεινής και προστασίας, φίλτρα και γραμμές αιμοκάθαρσης, απινιδωτές) από το 24% στο 6% | 2020                         |
| 7 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα έργα τέχνης από το 24% στο 13% και στη συνέχεια στο 6%                                                                                                     | 2020                         |

|    |                                                                                                                                                                           |      |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 8  | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στον καφέ που παραδίδεται ως αγαθό (take away & delivery) από το 24% στο 13%                                                                        | 2020 |
| 9  | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα μη αλκοολούχα ποτά που παραδίδονται ως αγαθό (take away & delivery) από το 24% στο 13%                                                          | 2020 |
| 10 | Μείωση ΦΠΑ στο τουριστικό πακέτο από αναλογία υψηλού/χαμηλού συντελεστή 80/20 σε αναλογία 95/5                                                                            | 2020 |
| 11 | Μείωση ΦΠΑ στα είδη βρεφικής ηλικίας (πάνες για βρέφη, πορτ μπεμπέ, καροτσάκια, βραστήρες, αποστειρωτές, καρεκλάκια, βρεφικά καθίσματα) καθώς και τα κράνη από 24% σε 13% | 2020 |
| 12 | Αναστολή καταβολής ΦΠΑ στις νέες οικοδομές έως το 2025                                                                                                                    | 2020 |
| 13 | Μείωση ΦΠΑ στις ζωοτροφές από 13% σε 6%                                                                                                                                   | 2021 |
| 14 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα γυμναστήρια και σχολές χορού από το 24% στο 13%                                                                                                 | 2021 |
| 15 | Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στους ζωολογικούς κήπους από το 24% στο 13%                                                                                                         | 2021 |
| 16 | Μόνιμη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ κατά 30% στα 5 νησιά του Αιγαίου (Λέσβο, Χίο, Σάμο, Κω και Λέρο)                                                                        | 2021 |
| 17 | Μείωση ΦΠΑ στα λιπάσματα από 13% σε 6%                                                                                                                                    | 2022 |
| 18 | Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης στους αγρότες (από το 2025 μονιμοποιείται με νέο σύστημα)                                                          | 2022 |
| 19 | Μείωση στο 10% (από 12% έως 20%) και κατάργηση για νέους έως 29 ετών του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας                                                            | 2022 |
| 20 | Μείωση ΦΠΑ στα αγροτικά μηχανήματα από το 24% στο 13%                                                                                                                     | 2023 |
| 21 | Μείωση φόρων χαρτοσήμου σε μία σειρά από συναλλαγές (τόκους εταιρικών δανείων, οικοδομικές άδειες, χρησιδάνεια, γάμους, ασφαλιστήρια συμβόλαια κ.λπ.)                     | 2025 |
| 22 | Κατάργηση τέλους σταθερής τηλεφωνίας (5%) για συνδέσεις με οπτική ίνα ( $\geq 100$ mbps)                                                                                  | 2025 |
| 23 | Απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρού (15%) συμβολαίων υγείας για παιδιά έως 18 ετών                                                                                          | 2025 |
| 24 | Κατάργηση τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης                                                                                                                                 | 2026 |
| 25 | Μείωση ΦΠΑ κατά 30% στα νησιά της Περιφέρειας Βόρειου Αιγαίου, του Νομού Έβρου και του νομού Δωδεκανήσων με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους                                 | 2026 |

### Παράρτημα 3: Νέοι οικισμοί που μηδενίζεται ο ΕΝΦΙΑ

| Οικισμός           | Πληθυσμός | ΔΗΜΟΣ                                   | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ |
|--------------------|-----------|-----------------------------------------|----------------------|
| Χιλιομόδιον,το     | 1509      | ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ                         | ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ            |
| Άγιος Δημήτριος,ο  | 1510      | ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΟΥΦΑ                   | ΑΡΤΑΣ                |
| Ποντιομένον,το     | 1516      | ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ                         | ΣΕΡΡΩΝ               |
| Φαληράκιον,το      | 1517      | ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ                             | ΡΟΔΟΥ                |
| Τσαρίτσανη,η       | 1520      | ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ                         | ΛΑΡΙΣΑΣ              |
| Πετρούσσα,η        | 1521      | ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ                       | ΔΡΑΜΑΣ               |
| Μεσημέριον,το      | 1532      | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ                         | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ         |
| Κατούνα,η          | 1537      | ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ                 | ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ     |
| Αρχαία Επίδαυρος,η | 1539      | ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ                         | ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ            |
| Νέα Ποτειδαία,η    | 1542      | ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ                  | ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ           |
| Νέα Ζίχνη,η        | 1549      | ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ                       | ΣΕΡΡΩΝ               |
| Αγναντερόν,το      | 1549      | ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ                         | ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ            |
| Κολχικόν,το        | 1551      | ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ                           | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ         |
| Χάλκη,η            | 1552      | ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ                           | ΛΑΡΙΣΑΣ              |
| Ροδολίβος,το       | 1556      | ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ                         | ΣΕΡΡΩΝ               |
| Άνδρος,η           | 1557      | ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ                            | ΑΝΔΡΟΥ               |
| Λίμνη,η            | 1566      | ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ - ΛΙΜΝΗΣ - ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΑΣ | ΕΥΒΟΙΑΣ              |
| Δεσφίνα,η          | 1568      | ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ                            | ΦΩΚΙΑΣ               |
| Νέα Απολλωνία,η    | 1571      | ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ                            | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ         |
| Αγγελοχώριον,το    | 1576      | ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΝΑΟΥΣΑΣ            | ΗΜΑΘΙΑΣ              |
| Καβαλλάριον,το     | 1577      | ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ                           | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ         |
| Μακρίσια,τα        | 1583      | ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ          | ΗΛΕΙΑΣ               |
| Σουρωτή,η          | 1585      | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ                            | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ         |
| Μακρυχώριον,το     | 1593      | ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ                            | ΛΑΡΙΣΑΣ              |
| Φλογητά,τα         | 1594      | ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ                  | ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ           |
| Τερπινή,η          | 1595      | ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ                         | ΣΕΡΡΩΝ               |
| Νέα Ηρακλίτσα,η    | 1596      | ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ                          | ΚΑΒΑΛΑΣ              |
| Θέρμον,το          | 1598      | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ                            | ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ     |
| Μεγάλα Καλύβια,τα  | 1599      | ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ                         | ΤΡΙΚΑΛΩΝ             |
| Καλάβρυτα,τα       | 1600      | ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ                        | ΑΧΑΪΑΣ               |
| Πλατύκαμπος,ο      | 1601      | ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ                           | ΛΑΡΙΣΑΣ              |
| Καρυώτισσα,η       | 1604      | ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ                            | ΠΕΛΛΑΣ               |
| Φιλότιον,το        | 1610      | ΔΗΜΟΣ ΝΑΞΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ         | ΝΑΞΟΥ                |
| Επισκοπή,η         | 1611      | ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΝΑΟΥΣΑΣ            | ΗΜΑΘΙΑΣ              |
| Ατσιπόπουλον,το    | 1612      | ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ                          | ΡΕΘΥΜΝΟΥ             |
| Νεοχωρόπουλον,το   | 1613      | ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ                         | ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ            |
| Νέος Σκοπός,ο      | 1617      | ΔΗΜΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ                   | ΣΕΡΡΩΝ               |
| Θυμιανά,τα         | 1621      | ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ                              | ΧΙΟΥ                 |
| Γαλατάδες,οι       | 1629      | ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ                            | ΠΕΛΛΑΣ               |

|                       |      |                                       |                  |
|-----------------------|------|---------------------------------------|------------------|
| Κρέστενα,τα           | 1641 | ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ        | ΗΛΕΙΑΣ           |
| Βάρη,η                | 1650 | ΔΗΜΟΣ ΣΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ              | ΣΥΡΟΥ            |
| Τουκαλαριά,τα         | 1655 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ                          | ΧΑΝΙΩΝ           |
| Βασιλείαι,αι          | 1657 | ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ                       | ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ        |
| Πλατύ,το              | 1659 | ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ                    | ΗΜΑΘΙΑΣ          |
| Αγία Σοφία,η          | 1668 | ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ                           | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ     |
| Ιθάκη,η               | 1675 | ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ                          | ΙΘΑΚΗΣ           |
| Παραλία Διοτόμου,η    | 1676 | ΔΗΜΟΣ ΛΙΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ | ΒΟΙΩΤΙΑΣ         |
| Γόννοι,οι             | 1679 | ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ                          | ΛΑΡΙΣΑΣ          |
| Κουτσοπόδιον,το       | 1680 | ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ                | ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ        |
| Αλυσιτράτη,η          | 1681 | ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ                     | ΣΕΡΡΩΝ           |
| Αγία Μαρίνα,η         | 1682 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ                          | ΧΑΝΙΩΝ           |
| Αρμελόκηποι,οι        | 1685 | ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ                        | ΖΑΚΥΝΘΟΥ         |
| Σχίσμα,το             | 1698 | ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ                  | ΛΑΣΙΘΙΟΥ         |
| Νικήσιανη,η           | 1700 | ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ                        | ΚΑΒΑΛΑΣ          |
| Σγουρού,τα            | 1700 | ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ                           | ΡΟΔΟΥ            |
| Χρυσοχώριον,το        | 1708 | ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΥ                          | ΚΑΒΑΛΑΣ          |
| Κυριάκιον,το          | 1709 | ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ                        | ΒΟΙΩΤΙΑΣ         |
| Μαρτίνον,το           | 1713 | ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ                          | ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ        |
| Βαθύ,το               | 1716 | ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ                | ΣΑΜΟΥ            |
| Πολιχνίτος,ο          | 1720 | ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ                  | ΛΕΣΒΟΥ           |
| Σκύρος,η              | 1724 | ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ                          | ΕΥΒΟΙΑΣ          |
| Λεπενού,η             | 1726 | ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ                        | ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ |
| Χάνιον του Κοκκίνη,το | 1732 | ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ                      | ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ        |
| Παπαδιάνικα,τα        | 1736 | ΔΗΜΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ                     | ΛΑΚΩΝΙΑΣ         |
| Άγιος Νικόλαος,ο      | 1737 | ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ                        | ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ       |
| Γυμνόν,το             | 1739 | ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ                        | ΕΥΒΟΙΑΣ          |
| Μεσαριά,η             | 1740 | ΔΗΜΟΣ ΘΗΡΑΣ                           | ΘΗΡΑΣ            |
| Ζαρός,ο               | 1740 | ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ                         | ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ        |
| Βαρύπετρον,το         | 1742 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ                          | ΧΑΝΙΩΝ           |
| Μώλος,ο               | 1746 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ                 | ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ        |
| Γαλαξιδιον,το         | 1760 | ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ                          | ΦΩΚΙΑΣ           |
| Βροντού,η             | 1761 | ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΙΟΥ                 | ΠΙΕΡΙΑΣ          |
| Αθίκια,τα             | 1765 | ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ                       | ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ        |
| Μακρακώμη,η           | 1767 | ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ                      | ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ        |
| Λούρος,ο              | 1769 | ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ                        | ΠΡΕΒΕΖΑΣ         |
| Ζαγκλιβέριον,το       | 1771 | ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ                         | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ     |
| Κοπανός,ο             | 1777 | ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΝΑΟΥΣΑΣ          | ΗΜΑΘΙΑΣ          |
| Μυτιληνιοί,οι         | 1777 | ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ                | ΣΑΜΟΥ            |
| Εμπορείον,το          | 1787 | ΔΗΜΟΣ ΘΗΡΑΣ                           | ΘΗΡΑΣ            |
| Πύλη,η                | 1793 | ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ                           | ΤΡΙΚΑΛΩΝ         |
| Σκάλα,η               | 1805 | ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΜΟΥ                          | ΚΑΛΥΜΝΟΥ         |

|                       |      |                           |              |
|-----------------------|------|---------------------------|--------------|
| Άσσος,ο               | 1812 | ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ           | ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ    |
| Δομοκός,ο             | 1814 | ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ             | ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ    |
| Μύτικας,ο             | 1815 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ           | ΕΥΒΟΙΑΣ      |
| Νέος Μυλότοπος,ο      | 1829 | ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ              | ΠΕΛΛΑΣ       |
| Φαρκαδών,η            | 1829 | ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΛΟΝΑΣ          | ΤΡΙΚΑΛΩΝ     |
| Εξαμίλια,τα           | 1829 | ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ           | ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ    |
| Μουζάκιον,το          | 1838 | ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ           | ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ    |
| Μαριτσά,τα            | 1840 | ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ               | ΡΟΔΟΥ        |
| Άσσηρος,η             | 1841 | ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ             | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Νέα Βρασνά,τα         | 1842 | ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ              | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Καρίτσα,η             | 1843 | ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΙΟΥ     | ΠΙΕΡΙΑΣ      |
| Σβορώνος,ο            | 1845 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ           | ΠΙΕΡΙΑΣ      |
| Πιθάριον,το           | 1852 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ              | ΧΑΝΙΩΝ       |
| Κάτω Νευροκόπιον,το   | 1855 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ    | ΔΡΑΜΑΣ       |
| Αρχαία Κόρινθος,η     | 1858 | ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ           | ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ    |
| Σκούταρι,το           | 1863 | ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ              | ΣΕΡΡΩΝ       |
| Νέα Κερασιά,η         | 1865 | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ           | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Συκέα,η               | 1865 | ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ            | ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ   |
| Γαϊτάνιον,το          | 1872 | ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ            | ΖΑΚΥΝΘΟΥ     |
| Πεντάλοφος,ο          | 1874 | ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ        | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Γούρναι,αι            | 1878 | ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ          | ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ    |
| Συκούριον,το          | 1882 | ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ              | ΛΑΡΙΣΑΣ      |
| Νέα Λάμψακος,η        | 1883 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ           | ΕΥΒΟΙΑΣ      |
| Άδενδρον,το           | 1889 | ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ          | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Λάρδος,η              | 1889 | ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ               | ΡΟΔΟΥ        |
| Ζαγορά,η              | 1892 | ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ - ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ | ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ    |
| Πλαταμών,ο            | 1897 | ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΙΟΥ     | ΠΙΕΡΙΑΣ      |
| Διακοπτών,το          | 1910 | ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ          | ΑΧΑΪΑΣ       |
| Νέα Καρβάλη,η         | 1929 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ             | ΚΑΒΑΛΑΣ      |
| Αγιάσος,η             | 1930 | ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ           | ΛΕΣΒΟΥ       |
| Σήμαντρα,τα           | 1932 | ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΑΣ     | ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ   |
| Πέραμα,το             | 1937 | ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ         | ΡΕΘΥΜΝΟΥ     |
| Πέραμα,το             | 1944 | ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ           | ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ    |
| Καρδιτσομαγούλα,η     | 1947 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ           | ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ    |
| Παραλία Βέργας,η      | 1949 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ           | ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ    |
| Σέλερον,το            | 1956 | ΔΗΜΟΣ ΑΒΔΗΡΩΝ             | ΞΑΝΘΗΣ       |
| Ίος,η                 | 1957 | ΔΗΜΟΣ ΙΗΤΩΝ               | ΘΗΡΑΣ        |
| Μουζάκιον,το          | 1962 | ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ            | ΖΑΚΥΝΘΟΥ     |
| Κάτω Σχολάριον,το     | 1963 | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ              | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ |
| Τερψιθέα,η            | 1969 | ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ           | ΛΑΡΙΣΑΣ      |
| Άνω Μερά,η            | 1970 | ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ             | ΜΥΚΟΝΟΥ      |
| Διμήνι,το             | 1978 | ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ               | ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ    |
| Παλαιόν Τσιφλίκιον,το | 1982 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ             | ΚΑΒΑΛΑΣ      |

|               |      |                         |                  |
|---------------|------|-------------------------|------------------|
| Σοχός,ο       | 1982 | ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ           | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ     |
| Ύδρα,η        | 1988 | ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ             | ΝΗΣΩΝ            |
| Αγία Τριάς,η  | 1989 | ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ         | ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ     |
| Βλαχιώτης,ο   | 1990 | ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΤΑ            | ΛΑΚΩΝΙΑΣ         |
| Πάλαιρος,η    | 1993 | ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ | ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ |
| Μεσοποταμιά,η | 2012 | ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ         | ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ        |
| Νεάπολις,η    | 2034 | ΔΗΜΟΣ ΒΟΪΟΥ             | ΚΟΖΑΝΗΣ          |